

Budsjett

Narvik kommune

Innholdsfortegnelse

1 Rådmannens innledning.....	4
2 Organisering.....	7
2.1 Politisk struktur	7
2.2 Administrativ struktur	7
3 Kommunens satsingsområder	9
3.1 Satsingsområdene.....	9
3.2 Kommuneplan.....	9
3.2.1 Mål og strategier	10
3.3 Medarbeidere og organisasjon	10
3.3.1 Mål og strategier	10
3.4 Økonomi.....	12
3.4.1 Mål og strategier	12
4 Driftsbudsjettet 2020-2023.....	14
4.1 Forutsetninger i driftsbudsjettet	14
4.2 Sentrale inntekter	14
4.3 Finansinntekter og -utgifter.....	15
4.4 Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	15
4.5 Hovedoversikter økonomiske tall- drift	15
5 Investeringsbudsjettet 2020 - 2023.....	18
5.1 Investeringsbehov og planer for Narvik kommune.....	18
5.2 Gjeld og gjeldsgrad	18
5.3 Nye investeringsprosjekt i økonomiplanen 2020-2023.....	18
5.4 Hovedoversikter økonomiske tall- investeringer	19
6 Kommunens tjenesteområder	21
6.1 Virksomhetsstyring	24
6.1.1 Innledning	24
6.1.2 Nøkkeltall	25
6.1.3 Status og utfordringer	25
6.1.4 Økonomiske tiltak	26
6.2 Oppvekst	26
6.2.1 Innledning	26
6.2.2 Skole.....	27
6.2.3 Barnehager	30
6.2.4 Økonomiske tiltak	33
6.3 Mestring og Omsorg	34

6.3.1	<i>Innledning</i>	34
6.3.2	<i>Nøkkeltall</i>	34
6.3.3	<i>Status og utfordringer</i>	37
6.3.4	<i>Økonomiske tiltak</i>	40
6.4	<i>Helse og Velferd</i>	41
6.4.1	<i>Helsetjenester og tildeling</i>	41
6.4.2	<i>Barnevern</i>	42
6.4.3	<i>NAV og integrering</i>	43
6.4.4	<i>Økonomiske tiltak</i>	45
6.5	<i>Plan, Næring, Kultur og Teknisk drift</i>	45
6.5.1	<i>Areal og samfunnsutvikling</i>	45
6.5.2	<i>Kultur</i>	47
6.5.3	<i>Veg og Park</i>	51
6.5.4	<i>Eiendom</i>	55
6.5.5	<i>Næring</i>	58
6.5.6	<i>Økonomiske tiltak</i>	60
7	Vedlegg	61

1 Rådmannens innledning

Dette er den første økonomiplanen for Nye Narvik kommune. Veien til Nye Narvik har vært preget av mye arbeid med både kommunedeling, uenighet om delelinjen, stopp i sammenslåingsarbeidet og til slutt en hektisk innsputt. 01.01.2020 kommer uansett.

Dette gjør at 2020 på mange måter blir et overgangsår. Vi ser at vi har et for høyt utgiftsnivå i forhold til våre inntekter. 2020 blir et år for læring, samkjøring av tilbud og samhandling på tvers i den nye kommunen.

Som kjent skal ingen ansatte miste jobben som følge av kommunesammenslåingen. Alle innplasseres i disse dager i de stillinger de skal ha i den nye kommunen. For de aller fleste er det samme jobb som de hadde i sin tidligere arbeidsgiverkommune.

Vi må bruke 2020 til læring og samordning av de tilbud vi har og skal yte til våre innbyggere. Vi må lære av hverandre og samhandle godt slik at vi i neste omgang kan optimalisere driften og tilbudene. I dag gjøres mye forskjellig fra kommune til kommune. De forbedringer vi avdekker skal innføres fortløpende i hele kommunen.

Vi jobber nå med innsputten på bemanningsplaner, en plan for der vi starter nå ved ny kommune fra og med 01.01.20. Derfra skal vi jobbe oss frem til den bemanningsplanen som skal gjelde for den nye kommunen.

Her vil vi se om vi i organisasjonen har for få eller for mange ansatte, samlet sett og innen enkelte sektorer/områder. Om vi har for mange ansatte skal vi skalere bemanning til rett nivå gjennom naturlig avgang og ved å praktisere en streng og restriktiv ansettelsespolitikk, og kun nyansette i spesialiststillinger der vi ikke kan relokalisere ansatte som vi allerede har i organisasjonen.

Ett er nivået på våre tilbud i dag, i 2020. Noe annet er hva vi skal tilby i tiden som ligger foran oss. Her vet vi allerede at vi har for mange ansatte innen enkelte sektorer i forhold til den demografiske utviklingen: Vi blir færre innbyggere totalt sett, vi får færre barn, det blir færre unge, færre unge voksne, mens vi blir relativt sett flere eldre. Dette gjør at vi må skalere de tilbud vi yter i forhold til en ny økonomisk situasjonen, og innrette tilbudene i forhold til de kunder og behov vi skal dekke.

For å motvirke den negative demografiske trenden og legge til rette for å snu den utviklingen vi over en lang periode har sett, så må vi frigjøre ressurser til å jobbe med utviklingsarbeid. Slik situasjonen er nå "løper vi hele tiden etter" problemet, og driver med brannslukking og skadebegrensning. Vi må kunne møte situasjonen proaktivt.

Den underliggende driften av den nye kommunen er for dyr. Vi burde ikke starte en ny kommune med å legge oss på et for høyt kostnadsnivå, men det blir en rammebetingelse når vi i sammenslåingsprosessen ikke har identifisert tilstrekkelig effektiviserende tiltak. Dette må vi jobbe videre med i 2020. Vi må få kostnadene ned til et nivå i tråd med sammenlignbare kommuner, og i tråd med hva våre inntekter kan dekke.

Vi må gjennomføre strukturelle grep for å få dette til. Kanskje spesielt innen de områder vi har størst avvik i forhold til budsjetter og kostratall; spesielt pleie og omsorg. Men også innen skole og barnehager må vi gjøre strukturelle endringer som følge av fallende barnetall.

Resten av kommunen må også bidra. Vi må ta ut stordriftsfordeler, vi må få til forenklet og mer rasjonell drift. I tillegg til skole, barnehage, helse, pleie og omsorg så må også andre deler av kommunens tjenesteproduksjon forberede seg på kutt i bemanning.

Vi kan ikke "snu bunken" og fortsette i samme spor som tidligere, verken i Narvik, Kjøpsvik eller Ballangen. Vi blir en ny kommune, og vi må planlegge driften av den nye kommunen slik at vi får handlingsrom til å jobbe med utvikling og vekst, til å forbedre tilbud til våre innbyggere og økt bolyst. Handlingsrom til å kunne gjennomføre høyst nødvendige

investeringer i nye bygg, infrastruktur og utstyr.

Driften av kommunen må tilpasses våre inntekter. Vi må sørge for bærekraftig drift.

Vi må digitalisere flere av våre kontaktpunkt med våre innbyggere og brukere på en måte som er intuitiv og gir mening.

Budsjettet for 2020 er meget anstrengt med uhyre små marginer. Det skal ikke gå mye feil før vi er over på underskudd. Mange av de foreslåtte og høyst nødvendige tiltak finner vi dessverre ikke mulighet for å gjennomføre.

Vi har med Ungdomsskolen og ny Brannstasjon.

Vi har finansiert 90 av 160 nødvendige millioner til egenfinansieringen av nytt Helsehus, de resterende 70 må finansieres ved salg av eiendom / eiendeler.

Vi har ikke inne finansiering av ny Barneskole i Narvik, denne må finansieres ved at vi arealfortetter og får solgt bygg og tomter vi ikke trenger å eie.

Ny politisk organisering er finansiert.

Sluttfinansiering og drift av Frydenlundforbindelsen er inndekket.

Drift av nye veger til og i de nye boligfeltene i Narvikfjellet er finansiert.

Investering og drift av Sykehustunnelen er lagt inn i 2020.

Vi har mange utfordringer som må løses, men selv om det er slik, så er det også lyspunkter og positive forhold. Jeg nevner noen her:

Vi blir en ny og større kommune, dette åpner mange muligheter

Vi er midt i det spennende arbeidet med å bygge denne nye kommunen, det er lagt ned en stor arbeidsinnsats fra mange, det har vært få skjær i sjøen og konflikter

Vi opprettholder tjenestetilbud i alle deler av kommunen

Vi har valgt å opprettholde nivået på parker og beplantning, vi vet dette er viktig for trivsel og bolyst

Det bygges ny brannstasjon i Ballangen

Vi planlegger for å bygge ny brannstasjon i Narvik

Vi har en plan for å oppgradere brannstasjonen i Kjølpsvik

Vi skal etablere nytt og forbedret bibliotektilbud i Kjølpsvik

Vi bygger ny og flott ungdomsskole i Narvik

Staten bygger nytt sykehus

Vi planlegger for å bygge nytt Helsehus som binder sammen vårt nyeste og største sykehjem og det nye sykehuset

Vi prøver også å få på plass en Helsepark samlokalisert med Helsehus og Sykehus, håpet er mange nye innovative arbeidsplasser i skjæringspunktet mellom offentlige helsetilbud og omverden

Det legges til rette for vekst spesielt innen forsvarsrelatert virksomhet i Evenes og i Bjerkvik, og innen reiselivet i hele regionen

Vi er i slutfasen med en Kystsoneplan som kan legge til rette for ny virksomhet og sårt tiltrengte arbeidsplasser

Selv om vi for nye Narvik kommune ser utfordringer som må løses, så ser vi også muligheter

som byr seg, da er det opp til oss som kommune og lokalsamfunn å gripe disse mulighetene.

Flere av de forholdene / prosjektene / sakene som ble nevnt her vil kunne bidra til å øke bolyst og trivsel.

De fleste kommuner i Nord-Norge sliter med de samme problemer som vi har. Vi må løse våre utfordringer, og gjøre så godt arbeid at den negative trenden snus til positivitet og vekst.

Det er fullt mulig å snu den negative demografiske og økonomiske utviklingen vi ser. Vi må være villig til å ta grep, og vi må gjøre jobben selv, ingen kommer til å gjøre jobben for oss. Narvik kommune er en virksomhet med dyktige medarbeidere og høy kompetanse. Sammen skal vi få det til.

Lars Skjønnås

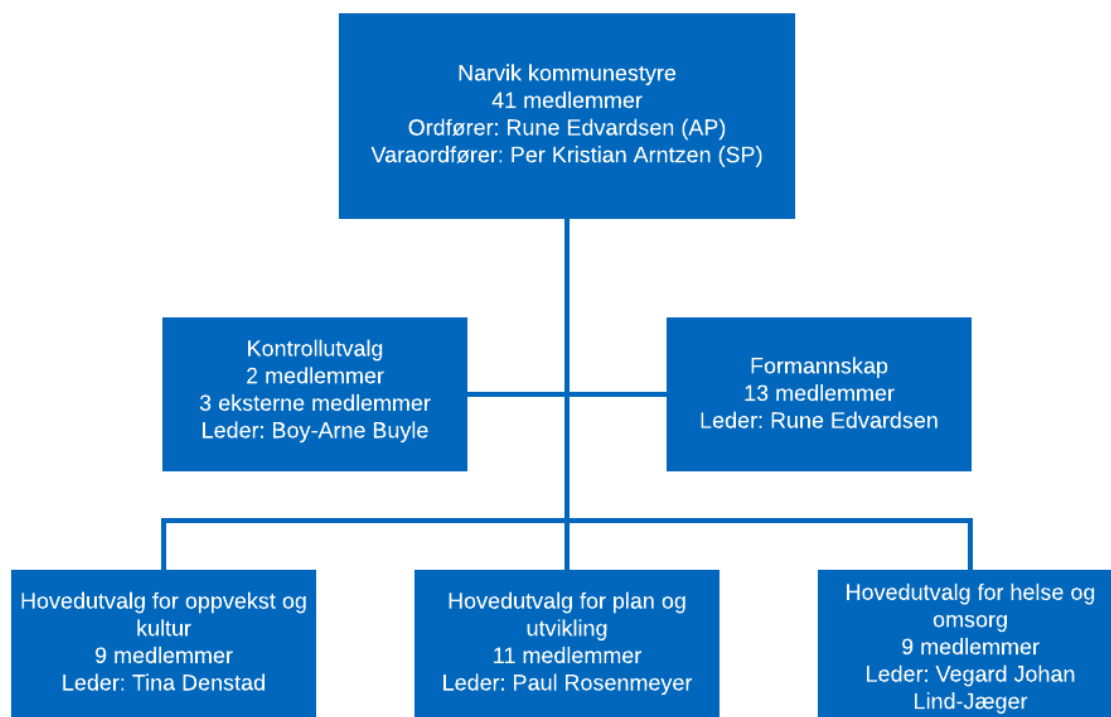
Rådmann

2 Organisering

2.1 Politisk struktur

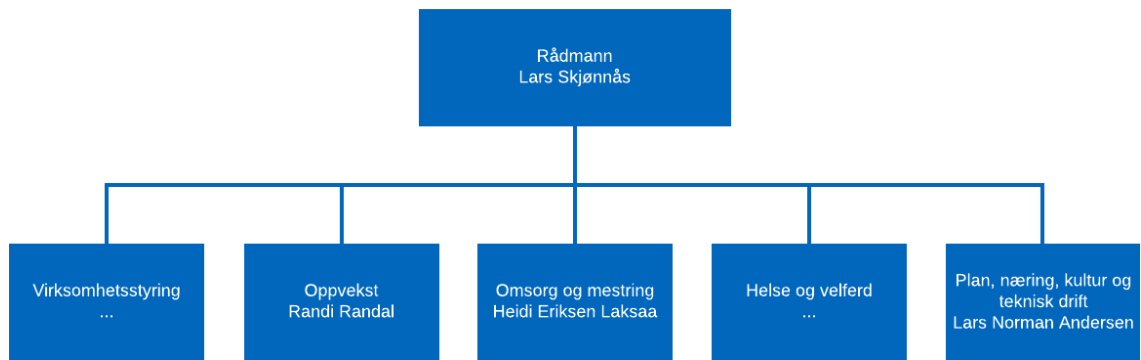
Kommunestyret utgjør den politiske ledelsen i kommunen. En politisk arbeidsgruppe bestående av representanter fra Ballangen, Narvik og Tysfjord har med mandat fra Fellesnemda utarbeidet forslag til politisk organisering. Forslaget ble behandlet og vedtatt av fellesnemnda i september 2019 (sak 48/19).

Organisering og politisk ledelse 2019-2023

2.2 Administrativ struktur

Modell for overordnet administrativ organisering av Narvik kommune ble vedtatt i Fellesnemda (sak 16/19). Modell for overordnet administrativ organisering av Narvik kommune er vedtatt med rådmannsnivå og 5 områder. Områdene ledes av kommunalsjefer med avgrenset ansvar for ulike fagområder. Kommunalsjefene danner samtidig rådmannens ledergruppe.

3 Kommunens satsingsområder

3.1 Satsingsområdene

FNs bærekraftsmål består av til sammen 17 mål og ulike delmål som skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine behov. Kommunene er sentrale aktører i arbeidet med bærekraftsmålene, og regjeringen har kommet med tydelige forventninger om at kommunene legger FNs bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanleggingen.

Bærekraftsmålene skal være det overordnede rammeverket for utviklingen av Narviksamfunnet. Gjennom kommende prosess med utarbeidelse av ny kommuneplan vil man velge ut prioriterte fokusområder for Narviksamfunnet.

3.2 Kommuneplan

Kommuneplanen vil være kommunens øverste styringsdokument. I løpet av 2020 vil man starte arbeidet med ny kommuneplan for Narvik kommune. Den nye kommunen skal bygge en felles identitet. I dette arbeidet legges det vekt på samskaping mellom innbyggere, næringsliv, frivilligheten og kommunen. Her vil kommuneplanprosessen være en viktig premissgiver.

Det vil være noen fokusområder som vil være viktig fremover.

- Innovasjon, digitalisering og næringslivsutvikling
- Bærekraftig samfunn og sentrumsutvikling
- Samarbeid for å nå målene
- Handling mot klimaendringene
- God helse
- God utdanning
- Bærekraftig økonomi
- Fred og rettferdig

3.2.1 Mål og strategier

For å sikre helhetlig planlegging og effektiv styring i tråd med FNs bærekraftsmål, skal planene i Narvik kommune bygges opp med en helhetlig og gjennomgående målstruktur. Det innebærer at det skal være en rød tråd fra de overordnede målene i kommuneplanen, til mer konkrete strategier og tiltak i underliggende planverk. Et mål beskriver en ønsket fremtidig tilstand, mens en strategi beskriver hvilke fremgangsmåter, veivalg eller endringer vi må gjennomføre for å nå målet.

3.3 Medarbeidere og organisasjon

I kjølvannet av kommunesammenslåingen skal vi jobbe målrettet og systematisk med å bli *en* kommune. Nye Narvik kommune skal ta med seg det beste fra Ballangen, dagens Narvik samt Tysfjord kommuner og vi skal fremstå som *en* organisasjon. Dette vil kreve stor innsats av organisasjonen i 2020.

Vi fortsetter det påbegynte arbeidet med å utforme en felles arbeidsgiverpolitikk for den nye kommunen, og vi skal fokusere på felles kulturbygging og identitet. Arbeidsgiverpolitikken vil utgjøre et felles verdigrunnlag for folkevalgte, ledere, medarbeidere og tillitsvalgte. Den skal bygges på hovedavtalens mål om samarbeid, medbestemmelse og medinnflytelse. Videre skal den bidra til en omstillingsdyktig og serviceinnstilt kommune med dyktige ledere og motiverte og kompetente medarbeidere. En tydelig og retningsgivende arbeidsgiverpolitikk skal medvirke til at Narvik kommune tilbyr riktige tjenester med rett kvalitet gjennom effektiv ressursbruk.

I kommunesammenslåingsprosessen ble organisasjonsstruktur og bemanningsplan viet for lite tid, derfor vil vi arbeide med å optimalisere hvordan vi drifter og er organisert. Dette er et viktig og nødvendig arbeid gitt den økonomisk krevende situasjonen kommunen er i. Narvik kommune trenger en kvalitetssikret bemanningsplan i henhold til vedtatte virksomhetsplaner med riktig bemanning i forhold til tjenestenivå.

Vi har utfordringer på flere felt, blant annet med hensyn til rekruttering, høyt sykefravær og høy grad av midlertidige ansettelser. Ved å fokusere på systemnivå samt fremstå som en mer proaktiv arbeidsgiver og organisasjon har vi tro på at nevnte utfordringer reduseres.

3.3.1 Mål og strategier

I Narvik kommune skal vi:

- Ha dyktige ledere samt motiverte og kompetente medarbeidere som leverer tjenester av riktig kvalitet
- Arbeide aktivt og systematisk med å rekruttere, utvikle og beholde kompetent arbeidskraft
- Fremstå som en attraktiv og ansvarlig arbeidsgiver
- Fremstå som en inkluderende og helsefremmende arbeidsplass
- Utvikle arbeidsglede, identitet og stolthet over å ha kommunen som arbeidsplass
- Stimulere til nytenkning og innovasjon, både i organisering og utøvelse av tjenestene

Dette skal vi jobbe målrettet med gjennom å utarbeide en felles, overordnet arbeidsgiverpolitikk. Denne skal gi retning og peke på prioriterte satsningsområder. Vi ser at arbeid med følgende må prioriteres:

- Lokal lønnspolitikk
- Rekrutteringsstrategi samt profesjonalisering og effektivisering av

- rekrutteringsprosesser
- Kompetansestrategi
- Utvikling av ledelse og medarbeiderskap
- Heltidskultur og nærværsfokus
- Medinnflytelse og medbestemmelse
- Etikk og samfunnsansvar

Forbedringsarbeid og tiltak skal utvikles og gjennomføres i god dialog med arbeidstakerorganisasjonene samt vernetjenesten. I arbeidet har HR-enheten en viktig rolle. Enheten skal støtte lederne og bidra til at Narvik kommune blir gode på å rekruttere, utvikle og beholde kompetente og dyktige medarbeidere og derigjennom kan tilby innbyggerne gode og riktige tjenester.

En felles lokal lønnspolitikk er nødvendig å få på plass før lønnsforhandlingene i 2020. I økonomiplanperioden vil vi måtte se spesielt på mulige behov for lønnsharmonisering etter kommunesammenslåingen.

Det er av stor betydning å jobbe frem en overordnet rekrutterings- og kompetansestrategi koblet til bemanningsplan. Narvik kommune ser rekrutteringsutfordringer innen spesielt helse- og omsorgssektoren og disse må løses på best mulig måte, for eksempel gjennom økt inntak av lærlinger og konkrete rekrutteringstiltak. Forbedring av hvordan rekrutteringsprosesser gjennomføres samt mer strukturert onboarding/innfasing av nyansatte skal også vies oppmerksomhet. Dette er elementer som er vesentlige for at Narvik kommune skal bli ansett som en mer attraktiv arbeidsgiver.

Godt arbeidsmiljø skaper helsefremmende arbeidsplasser og gir godt arbeidsgiveromdømme. Her er solid lederskap en nøkkelfaktor og en styrket HR-enhet skal lære opp og trygge lederne i hvordan de bidrar til å forebygge og følge opp sykefravær i sin enhet. Det er helt nødvendig å intensivere arbeidet og øke nærværsfokus gjennom konkrete satsninger i et langsiktig perspektiv. Sykefraværet har over flere år vært stabilt på et altfor høyt nivå.

Narvik kommune vil målrette sitt sykefraværarbeid slik at vi i setter inn innsats der skoen trykker. Flere enheter jobber godt og har høy grad av jobbnærver hos sine ansatte. Beste praksis skal deles og Narvik kommune etablerer et tettere samarbeid med NAV Arbeidslivssenter for å få bistand i arbeidet med tiltak og opplæring. For øvrig har Narvik kommune tro på at målrettet og systematisk arbeid med en felles arbeidsgiverpolitikk og underliggende strategier og tiltak vil bidra til å forebygge og redusere sykefraværet.

Et systematisk og målrettet forebyggende HMS-arbeid på alle i nivåer er nødvendig. Videre skal kommunen videreutvikle de gode rutinene for oppfølging av sykemeldte med fokus på god dialog og videre digitalisering av rutiner.

Arbeidet med heltidskultur fortsetter. Flest mulig ansatte skal ha hele stillinger i Narvik kommune. Heltidskultur skal utvikles og ytterligere innarbeides i organisasjonen i økonomiplanperioden.

Som ledd i arbeidet med å bli *en* kommune vil som nevnt fokuset på godt arbeidsmiljø og helsefremmende arbeidsplasser være vesentlig. Narvik kommune vil derfor ta initiativ til medarbeiderundersøkelsen 10-faktor tidlig i økonomiplanperioden.

Behovet for kontinuerlig forbedring og god virksomhetsstyring er stort i årene som kommer. Et konkret tiltak er kurs i effektive møter. Ineffektive og dårlig forberedte møter er en tidstyv og Narvik kommune vil i 1. kvartal 2020 gjennomføre kurs for alle ledere med personalansvar, hovedtillitsvalgte og verneombud. Kurset vil også vurderes som obligatorisk for andre medarbeidere som gjennomfører og leder møter ofte.

3.4 Økonomi

Ny kommunelov tydeliggjør kommunenes ansvar for å ivareta egen økonomi og handlingsrom på lang sikt. Kommunestyrene får ansvar for å fastsette finansielle måltall. Budsjettenes skal dekke avsetninger for en god økonomiforvaltning. Investeringene skal over tid ha en egenfinansiering og det skal settes av midler i tråd med langsiktige utfordringer og strategier.

Økonomisk handlingsrom er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til kommunens innbyggere. En bærekraftig økonomi sikres gjennom god økonomistyring og handlingsregler for driftsbudsjett, investeringsbudsjett og finansforvaltning.

Narvik kommune har en anstrengt økonomi og har de siste årene levert marginale driftsresultater.

Sentrale utfordringer

- Narvik kommune har nedgang i innbyggertallet og en dreining i demografi med færre yngre i barnehage og grunnskolealder og flere eldre.
- Forventet inntektsnivå ligger lavt sammenlignet med andre kommuner. Skatteinntektene er budsjettert til å ligge på ca. 94 prosent av landsgjennomsnittet.
- Narvik kommune har særskilte utfordringer som følge av stort behov for investeringer i nye formålbygg. Dette gir høy lånegjeld, og gjeldsgraden kan bli vesentlig høyere enn handlingsregelen tilsier. Økt lånegjeld medfører at rente- og avdragsutgifter vil legge beslag på en stadig større andel av kommunens frie inntekter.
- KOSTRA. Narvik kommune har over flere år hatt et kostnadsnivå, særlig innen pleie og omsorg, som er høyere enn tildelte rammer og høyere enn sammenlignbare kommuner
- Vedlikeholdsetterslep på infrastruktur og eiendomsmassen er stort og økende

3.4.1 Mål og strategier

Finansielle måltall er viktige verktøy i den langsiktige styringen av kommunens økonomi.

Økonomiske måltall

- Netto driftsresultat på 3%
- Gjeldsgrad på maksimum 80%.
- Disposisjonsfondet på minimum 5% av disponible midler
- Kapitalutgifter (renter og avdrag) skal ikke overstige 8% av de frie disponible inntektene

Netto driftsresultat

Kommunens netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene måler hvor mye som er igjen til å dekke framtidige utgifter eller investeringer. Narvik kommune har store uløste investeringsbehov og må øke egenfinansiering av investeringene.

Langsiktig mål for netto driftsresultat

Narvik kommune skal ha en forsvarlig økonomiforvaltning som legger til rette for framtiden. Det operative, langsiktige målet har vært å ha et netto driftsresultat på 3 prosent. Fordi momskompensasjon av investeringer fra og med 2014 ikke lenger føres i driftsregnskapet, har teknisk beregningsutvalg endret denne anbefalingen til 1,75 prosent. For Narvik kommune, som er en kommune med befolkningsnedgang, men med et stort vedlikeholdsetterslep med tilhørende investeringsbehov, bør netto driftsresultat holdes høyere enn dette.

En bærekraftig gjeldsvekst

Kommunens økte lånegjeld følger av vedlikeholdsetterslep. Narvik kommune har i dag en økende gjeld og lav vekst i frie inntekter i årene framover.

Målsetting om disposisjonsfond

Størrelsen på disposisjonsfondet er uttrykk for hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift, og er et uttrykk for kommunens økonomiske handlefrihet. Rådmannen foreslår at kommunen har en målsetning om at disposisjonsfondet over tid bør utgjøre 5% prosent av driftsinntektene. Dette er også i tråd med anbefalinger basert på kommunens økonomiske profil.

Det er risiko for at kommunene med en kombinasjon av høy gjeld og lite økonomisk handlingsrom ikke vil klare å håndtere gjelden på kort og lang sikt uten at det får konsekvenser for tjenestetilbudet for nåværende og framtidige innbyggere.

Strategier

For å nå målene vil Narvik kommune i fireårsperioden arbeide-

- målrettet for å oppfylle vedtatte handlingsregler for drift, investering og fondsoppbygging
- for å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for vurdering av salg og avhending av bygg og eiendeler
- målrettet for å gi opplæring av ansatte og ledere for å sikre en nødvendig god økonomistyring i hele organisasjonen.
- med økonomiske analyser for å oppnå effektiv tjenesteproduksjon gjennom å sammenligne tjenestetilbud og kostnadsnivå mot sammenlignbare kommuner

4 Driftsbudsjettet 2020-2023

I driftsbudsjettet er det innarbeidet reformstøtte på kr 22 millioner i 2020 og inndelingstilskudd på kr 30 millioner fra 2020. Gjennom inndelingstilskuddet får Narvik kommune kompensasjon for en reduksjon i rammetilskuddet som følge av kommunesammenslåingen. Kommunen gis full kompensasjon for tap av basistilskudd og netto nedgang i distriktstilskudd. Narvik kommune mottar fullt inndelingstilskudd i femten år, før tilskuddet deretter trappes ned over fem år. Reformstøtten er et engangstilskudd differensiert etter innbyggertallet i den nye kommunen og utbetales kun i 2020.

For å sikre balanse samt ivareta økonomiske handlingsregler, er det behov for omstilling og effektivisering i hele økonomiplanperioden.

4.1 Forutsetninger i driftsbudsjettet

Følgende forutsetninger i driftsbudsjettet er lagt til grunn:

- Deflator – 3,1 prosent
- Lånerente – 2,5 prosent i 2020-2023
- Pensjon
 - KLP fellesordning 21%
 - KLP sykepleiere 21%
 - SPK 13%

4.2 Sentrale inntekter

Skatt og rammetilskudd

	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Rammetilskudd	- 734 058 000	- 716 107 025	- 720 156 050	- 724 205 075
Inntekts- og formuesskatt	- 617 987 000	- 617 987 000	- 617 987 000	- 617 987 000
Eiendomsskatt	- 135 249 685	- 130 233 660	- 126 184 635	- 122 135 610
Andre generelle driftsinntekter	- 37 590 611	- 37 590 611	- 37 590 611	- 37 590 611
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	- 1 524 885 296	- 1 501 918 296	- 1 501 918 296	- 1 501 918 296

I budsjettet for Narvik er frie inntekter basert på beregninger fra statsbudsjettet med skatt og inntektsutjevning. Det forventes at Narvik vil ha skatteinntekter under gjennomsnittet for norske kommuner på 86,8% + inntektsutjevning, som gir skatteinntekter på 94% av gjennomsnittet.

Den nominelle veksten for Narvik er beregnet til 1,9%, som gir en negativ realvekst på -1,2%.

I realveksten inngår satsing på tidlig innsats i skolen og satsingen på rusfeltet, som i 2019 ble bevilget som øremerkede tilskudd.

For kommunen betyr dette at handlingsrommet innenfor veksten i frie inntekter er negativt når demografi, pensjon og regjeringens satsinger er hensyntatt.

Eiendomsskatt

Skattegrunnlaget- Det innføres obligatorisk reduksjonsfaktor på 30% gjeldende fra 2020 etter lovendring.

Maksimal skattesats for bolig/fritid er 5 promille fra 2020.

Dersom kommunestyret vedtar å oppheve bruk av bunnfradrag, kan satsen det samme året bunnfradraget bortfaller ikke økes, jf. eiendomsskatteloven § 13 første ledd femte punktum. Bestemmelsen er ikke antatt å være til hinder for at skattesatsen økes samtidig som bunnfradraget reduseres, uten at det bortfaller helt. Det bør imidlertid unngås at den samlede effekten blir en skatteskjerpelse på mer enn 1 promille.

I dag har Narvik 4,5 promille og bunnfradrag på kr 350 000 i 2019. Tysfjord har 7 promille og ingen bunnfradrag. Ballangen har 4 promille og benytter Skatteetaten formuesgrunnlag.

I forbindelse med kommunereformen er det foreslått en overgangsperiode på 3 år som gir den nye kommunen tid til å justere og tilpasse eiendomsskatten. Det vil i løpet av 2020 utredes om skatteetatens formuesgrunnlag eller egne lokale takstgrunnlag skal benyttes for beregning av eiendomsskatt i den nye kommunen.

4.3 Finansinntekter og -utgifter

	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Renteinntekter	-2 722 470	-2 722 470	-2 722 470	-2 722 470
Utbytter	-13 974 000	-13 974 000	-13 974 000	-13 974 000
Renteutgifter	50 280 909	52 325 463	52 556 897	55 711 289
Avdrag på lån	63 055 709	64 875 709	66 301 209	68 428 209
NETTO FINANSUTGIFTER	96 640 148	100 504 702	102 161 636	107 443 028

Det er beregnet utbytte fra Nordkraft AS på 12 millioner kroner samt fra Nord-Salten Kraft på 1,974 millioner kroner. Det er lagt inn nytt låneopptak i 2020 for slutføring av Narvik ungdomsskole, beløpet inkluderer inventar og infrastruktur. Det er lagt inn låneopptak for Tunnel Furumoen, Malmporten del III, ny parkeringsordning, brannstasjon og helsehus.

På grunn av høyt investeringsnivå de siste årene, har rente- og avdrag økt. Rentekostnaden er kalkulert til 2,5 prosent i 2020 og ut økonomiplanperioden. Økt rente på 0,5 prosentpoeng gir 10 millioner kroner hvert år i økte rentekostnader.

Budsjetterte avdrag på 68 millioner kroner er innenfor kommunelovens krav om minimumsavdrag.

4.4 Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk for hva kommunen har til disposisjon til avsetninger og investeringer.

Sagt på en annen måte; netto driftsresultat viser hva kommunen klarer å avsette for å erstatte eller oppgradere gamle og utrangerte anleggsmidler. De tre kommunen har i snitt for 2019 budsjettert med 0,8 prosent.

For 2020-2023 er netto driftsresultat budsjettert med snitt 0,4%

4.5 Hovedoversikter økonomiske tall- drift

Bevilgningsoversikt drift 1A

1A Bevilgningsoversikt drift	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Rammetilskudd	-734 058 000	-716 107 025	-720 156 050	-724 205 075
Inntekts- og formuesskatt	-617 987 000	-617 987 000	-617 987 000	-617 987 000
Eiendomsskatt	-135 249 685	-130 233 660	-126 184 635	-122 135 610
Andre generelle driftsinntekter	-37 590 611	-37 590 611	-37 590 611	-37 590 611
SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-1 524 885 296	-1 501 918 296	-1 501 918 296	-1 501 918 296
Sum bevilgninger drift, netto	1 423 308 361	1 396 476 807	1 394 819 873	1 389 538 481
Avskrivinger	46 688 000	46 688 000	46 688 000	46 688 000
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	1 469 996 361	1 443 164 807	1 441 507 873	1 436 226 481
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-54 888 935	-58 753 489	-60 410 423	-65 691 815
Renteinntekter	-2 722 470	-2 722 470	-2 722 470	-2 722 470
Utbytter	-13 974 000	-13 974 000	-13 974 000	-13 974 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
Renteutgifter	50 280 909	52 325 463	52 556 897	55 711 289
Avdrag på lån	63 055 709	64 875 709	66 301 209	68 428 209
NETTO FINANSUTGIFTER	96 640 148	100 504 702	102 161 636	107 443 028
Motpost avskrivinger	-46 688 000	-46 688 000	-46 688 000	-46 688 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	-4 936 787	-4 936 787	-4 936 787	-4 936 787
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0
Overføring til investering	7 000 042	7 000 042	7 000 042	7 000 042
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	-2 063 255	-2 063 255	-2 063 255	-2 063 255
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	4 936 787	4 936 787	4 936 787	4 936 787
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift 1B

1B Bevilgningsoversikt drift	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Politisk ledelse	8 082 254	8 082 715	8 082 715	8 082 715
Rådmannen	15 003 010	9 916 170	8 644 460	8 644 460
Virksomhetsstyring	86 145 449	80 921 182	80 421 182	80 421 182
Oppvekst	430 149 573	422 754 717	420 569 493	413 888 101
Omsorg og mestring	519 435 564	517 959 512	517 959 512	517 959 512
Helse og velferd	182 610 524	181 960 524	181 960 524	181 960 524
Plan, næring, kultur og teknisk drift	158 675 900	153 175 900	155 475 900	156 875 900
Fellesinntekter og kostnader	23 206 087	21 706 087	21 706 087	21 706 087

Økonomisk oversikt drift

Økonomisk oversikt drift	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Rammetilskudd	-734 058 000	-716 107 025	-720 156 050	-724 205 075
Inntekts- og formuesskatt	-617 987 000	-617 987 000	-617 987 000	-617 987 000
Eiendomsskatt	-135 249 685	-130 233 660	-126 184 635	-122 135 610
Andre skatteinntekter	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-37 590 611	-37 590 611	-37 590 611	-37 590 611
Overføringer og tilskudd fra andre	-245 110 297	-241 687 053	-241 614 485	-240 010 023
Brukerbetalinger	-73 160 785	-73 160 785	-73 160 785	-73 160 785
Salgs- og leieinntekter	-71 173 895	-69 173 895	-69 173 895	-69 173 895
SUM DRIFTSINTEKTER	-1 914 330 273	-1 885 940 029	-1 885 867 461	-1 884 262 999
Lønnsutgifter	990 376 061	979 047 152	976 585 180	975 545 238
Sosiale utgifter	244 079 874	241 292 307	240 742 857	240 544 098
Kjøp av varer og tjenester	427 809 372	413 666 398	414 724 081	410 262 212
Overføringer og tilskudd til andre	150 488 031	146 492 683	146 716 920	145 531 636
Avskrivninger	46 688 000	46 688 000	46 688 000	46 688 000
SUM DRIFTSUTGIFTER	1 859 441 338	1 827 186 540	1 825 457 038	1 818 571 184
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-54 888 935	-58 753 489	-60 410 423	-65 691 815
Renteinntekter	-2 722 470	-2 722 470	-2 722 470	-2 722 470
Utbytter	-13 974 000	-13 974 000	-13 974 000	-13 974 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
Renteutgifter	50 280 909	52 325 463	52 556 897	55 711 289
Avdrag på lån	63 055 709	64 875 709	66 301 209	68 428 209
NETTO FINANSUTGIFTER	96 640 148	100 504 702	102 161 636	107 443 028
Motpost avskrivninger	-46 688 000	-46 688 000	-46 688 000	-46 688 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	-4 936 787	-4 936 787	-4 936 787	-4 936 787
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0
Overføring til investering	7 000 042	7 000 042	7 000 042	7 000 042
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-2 063 255	-2 063 255	-2 063 255	-2 063 255
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	4 936 787	4 936 787	4 936 787	4 936 787
FREMført TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0

5 Investeringsbudsjettet 2020 - 2023

5.1 Investeringsbehov og planer for Narvik kommune

Investeringer er et viktig virkemiddel for å sikre godt tjenestetilbud til kommunens innbyggere. Det er handlingsregler som setter rammer for investeringsnivået. Investeringene finansieres av tilskudd, refusjoner, lån, fond og salg av driftsmidler. Handlingsreglene tilsier at gjeldsgraden ikke skal overskride 80% prosent.

Narvik kommune har utfordringer som følge av at vedtatte planer og politiske saker legger opp til store investeringer. Dette følger av at formålsbygg er gamle og dårlig vedlikeholdt over tid.

5.2 Gjeld og gjeldsgrad

5.3 Nye investeringsprosjekt i økonomiplanen 2020-2023

De største prosjektene er bygging av ny ungdomskole, helsehus, brannstasjon og investeringer i vann og avløp (Narvik VANN KF).

Investeringsbudsjettet finansieres med kompensasjon for merverdiavgift, tilskudd, inntekter fra salg av anleggsmidler, fond og opptak av lån

Kompensasjon for merverdiavgift

Kompensasjonen føres direkte i investeringsregnskapet til finansiering av investeringer. Det er budsjettet med kr 60 millioner i kompensasjon merverdiavgift for 2020.

Tilskudd

For å stimulere kommunene til investeringer er det etablert ulike støtteordninger.

- Formålsbygg (Husbanken)
- Spillemidler (Fylkesmannen)

Felles for støtteordningene er at kommunen mottar tilskuddet etter at prosjektet er ferdigstilt. Det er søkt tilskudd for helsehus og ny ungdomskole.

Inntekter fra salg av anleggsmidler

Det er i økonomiplanen forutsatt egenfinansiering av nye prosjekter ved blant annet salg av formålsbygg og finansielle anleggsmidler.

Bruk av fond

Som en del av egenfinansieringen legges det også opp til bruk av bundne fond og disposisjonsfond i økonomiplanperioden.

Bruk av lån

Budsjettet låneopptak i fireårsperioden på nye investeringsprosjekter er på kr 409 millioner og fremkommer i tabell under. I tillegg er det budsjettet med startlån i Husbanken på kr 50 millioner og låneopptak Narvik Vann KF kr 50 millioner hvert år i økonomiplanperioden.

Opptak av lån påfører driftsbudsjettet fremtidige kostnader til rente- og avdrag. Driftskostnader knyttet til startlån og VANN -investeringer finansieres gjennom brukerbetalinger.

Investeringsprosjektene er i ulike faser, noe som betyr ulikt presisjonsnivå både på budsjett og fremdrift i økonomiplanperioden. Investeringsprosjekt blir behandlet politisk i egne saker i løpet av året og detaljer rundt prosjektet fremgår i disse sakene.

Tabellen under viser kommunens lånefinansiering

Prosjekt innarbeidet i investeringsbudsjettet ekskl. selvkostlån og startlån	Total låneramme	Avdrag 2023	Renter 2023	sum renter og avdrag
Ny parkeringsordning	2 500 000	62 500	62 500	125 000
TUNNEL FURUMOEN	13 000 000	325 000	325 000	650 000
MALMPORTEN DEL III	10 000 000	250 000	250 000	500 000
NY UNGDOMSSKOLE, restfinansiering øk.plan 2020-2023	135 320 000	2 706 400	3 383 000	6 089 400
HELSEHUS	99 525 000	2 500 000	3 006 804	5 506 804
BRANNSTASJON	149 400 000	2 988 000	3 735 000	6 723 000
Sum	409 745 000	3 343 900	4 020 500	19 594 204

Gjeldsgrad

Tallene inneholder investeringsgjeld (50% av Tysfjord) for Nye Narvik kommune, husbanklån og selvkost lån alle tre kommuner pr 31.12.19. I tallene inngår nye prosjekt foreslått og innarbeidet i økonomiplanperioden 2020-2023.

	Inngående balanse 31.12- lånegjeld			
	2020	2021	2022	2023
NK Konsern inkl startlån inkl husbank gjeldsgrad	2 597 559 654 -137 %	2 854 140 389 -151 %	2 873 689 764 -152 %	2 925 613 405 -155 %
NK Konsern	2 232 004 277 -118 %	2 488 585 012 -132 %	2 508 134 387 -133 %	2 560 058 028 -136 %
Narvik kommune eks. selvkost og husbank gjeldsgrad	1 385 004 277 -73 %	1 577 760 012 -84 %	1 585 080 012 -84 %	1 625 080 012 -86 %
Diponible inntekter	(1 892 330 273)	(1 885 940 029)	(1 885 867 461)	(1 884 262 999)

5.4 Hovedoversikter økonomiske tall- investeringer

2A Bevilgningsoversikt- investering

2A Bevilgningsoversikt investeringer	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Bevilgningsoversikt - invest. (budsjett)				
Investeringer i varige driftsmidler	310 800 000	84 525 000	112 500 000	-
Tilskudd til andres investeringer	50 000 000	50 000 000	50 000 000	50 000 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	7 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000
Utlån av egne midler	-	-	-	-
Avdrag på lån	-	-	-	-
Sum investeringsutgifter	367 800 000	141 525 000	169 500 000	57 000 000
Kompensasjon for merverdiavgift	60 675 000	14 205 000	22 500 000	-
Tilskudd fra andre	-	-	-	-
Salg av varige driftsmidler	-	-	-	-
Salg av finansielle anleggsmidler	-	-	-	-
Utdeling fra selskaper	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-	-	-	-
Bruk av lån	299 125 000	120 320 000	140 000 000	50 000 000
Sum investeringsinntekter	359 800 000	134 525 000	162 500 000	50 000 000
Videreutlån	50 000 000	50 000 000	50 000 000	50 000 000
Bruk av lån til videreutlån	50 000 000	50 000 000	50 000 000	50 000 000
Avdrag på lån til videreutlån	9 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Mottatte avdrag på videreutlån	9 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Netto utgifter videreutlån	-	-	-	-
Overføring fra drift	7 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000
Netto avs. til eller bruk av bundne inv.fond	- 1 000 000	-	-	-
Netto avs. til eller bruk av ubundet inv.fond	-	-	-	-
Dekning av tidligere års udekket beløp	-	-	-	-
Sum overføring fra drift og netto avsetn.	6 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000
Fremført til inndekn. i senere år(udekket bel)	-	-	-	-

2B Bevilgningsoversikt prosjekt

2B Bevilgningsoversikt - investering		2 020	2 021	2 022	2 023
832 005	NY PARKERINGSORDNING	3 500 000	-	-	-
832 034	TUNNEL FURUMOEN	-	13 000 000	-	-
832 036	MALMPORTEN DEL III	6 125 000	6 125 000	-	-
842 080	NY UNGDOMSSKOLE	168 750 000	400 000	-	-
846 001	VANNPROSJEKTER HOVEDPLAN	50 000 000	50 000 000	50 000 000	50 000 000
853 025	HELSEHUS	11 525 000	-	112 500 000	-
854 014	NY BRANNSTASJON	120 900 000	65 000 000	-	-
880 011	EGENKAPITALINNSKUDD KLP	7 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000
T O T A L T		367 800 000	141 525 000	169 500 000	57 000 000

6 Kommunens tjenesteområder

Felles for tjenesteområdene

Narvik kommune er administrativt organisert i fem tjenesteområder. Kapitlene beskriver status og utfordringer for de enkelte tjenesteområdene, sentrale nøkkeltall, status og utfordringer samt økonomiske rammer med en beskrivelse av rammer og foreslåtte tiltak.

For hvert tjenesteområde er det presentert et utvalg KOSTRA-tall.

Økonomisk omstillingsbehov Nye Narvik kommune

For å sikre handlingsrom og finansiering av nye investeringsbehov er det innarbeidet flere omstillings og effektiviseringstiltak i økonomiplanperioden 2020-2023 i alle tjenesteområder.

Det er foreslått kuttetiltak innen alle tjenesteområder for å tilpasse driften til lavere overføringer fra staten samt for å finansiere nye utfordringer og investeringsbehov. Det kuttes totalt kr 66 millioner med helårsvirkning fra 2023 parallelt med at det omprioriteres midler til nye utfordringer og investeringer på tilsammen kr 42 millioner. Netto trekkes Narvik kommunes driftsbudsjett ned med kr 24 millioner.

Følgende analyser og faktorer er lagt til grunn for tiltak innarbeidet og foreslått for tjenesteområdene:

- Kommunen må arealeffektivisere og selge frigjorte arealer for å finansiere nye investeringer.
- Reduksjon i arealbruk må gjennomføres for å etablere mer effektive tjenester (stordriftsfordeler, reduserte driftskostnader).
- KOSTRA. Kommunen må tilpasse ressursbruk på sentrale tjenesteområder slik at de harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser.
- Endringer i demografi og innbyggertall gir behov for omprioriteringer og kutt. Staten justerer overføringer til kommunen for definerte endringer

Kostra

Kostra viser at Narvik kommune på de sentrale tjenesteområdene som inngår i inntektssystemet har merutgifter sammenlignet med sammenlignbare kommuner. Etter justering for ulikt utgiftsbehov (ulik demografi) har Nye Narvik innsparingspotensial sammenlignet med sammenlignbare kommuner for flere tjenesteområder. Sett mot Harstad, gjennomsnittet i Nordland og Kommunegruppe 11 ser vi at det totalt sett bør kunne prioriteres ned innenfor enkelte tjenesteområder da alle disse har en lavere total kostnad pr innbygger enn samtlige av kommunene som skal slå seg sammen.

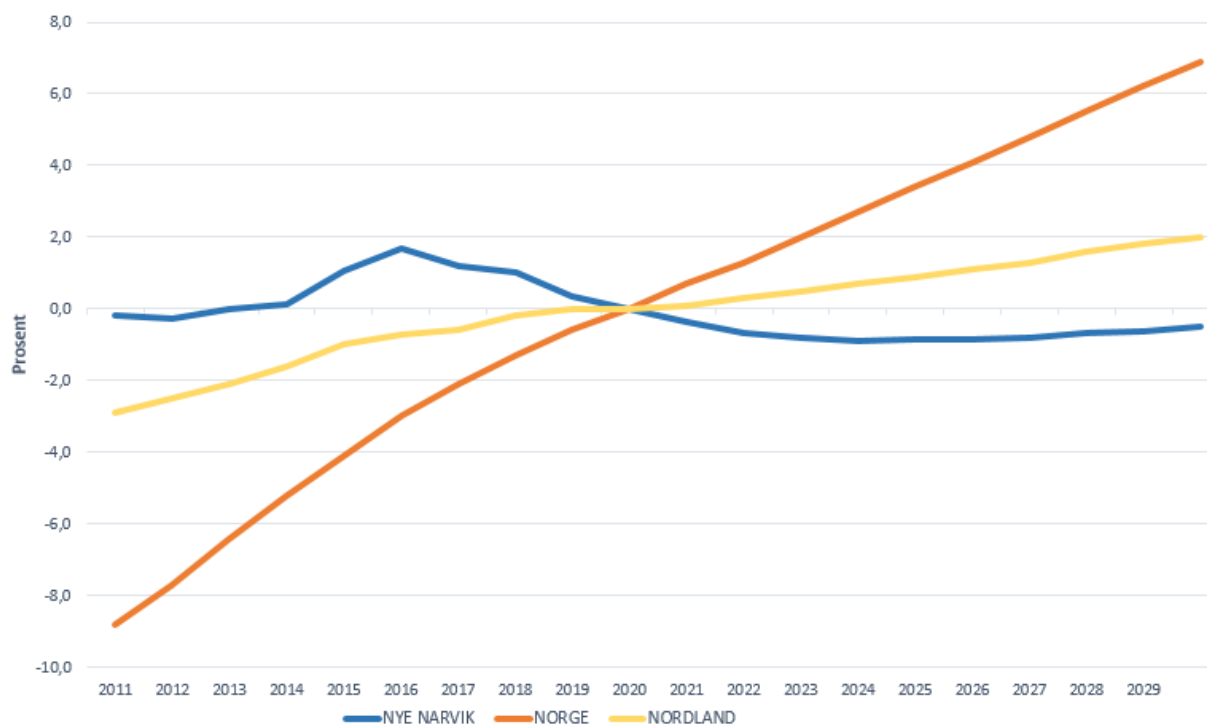
Netto driftsutgift pr. innbygger pr. sektor pr. kommune						
Nøkkeltall 2018	Narvik	Ballangen	Tysfjord 17	Harstad	Nordland	Kostragrp 11
Antall innbyggere i kommunen	18 630	2 470	1 953	24 827	243 385	433 115
Pleie og omsorg	23 264	18 846	18 639	19 782	18 862	18 397
Grunnskole	13 869	15 039	14 980	14 239	15 233	14 985
Barnehage	9 159	11 812	10 034	8 580	8 680	8 874
Adm, styring og fellesutgifter	5 261	4 724	8 896	4 986	5 121	5 021
Sosiale tjenester	3 090	4 212	2 660	2 255	3 581	2 971
Kommunehelse	2 844	3 028	4 594	3 071	3 030	2 850
Barnevern	1 967	2 586	6 771	2 454	2 556	2 490
Kultur og idrett	2 078	3 270	2 563	2 428	2 497	2 198
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	769	1 117	511	589	682	655
Andre områder	1 689	247	2 668	1 546	1 525	1 550
- Brann og ulykkesvern	1 266	1 350	1 253	1 022	1 115	1 017
- Kommunale avgifter	-141	-54	-46	-255	-47	-70
- Samferdsel (tall ikke tilgjengelig)						
- Næringsforv. og konsesjonskraft	-99	-1998	-165	141	-347	-169
- Kirke	663	949	1626	638	804	772
Totalt	63990	64881	72316	59930	61767	5991

I tillegg til KOSTRA - må demografi og demografiske endringer legges til grunn i arbeidet med omstilling i Narvik kommune.

Demografi

-- Alle demografiske fremstillinger og beregninger er basert på hovedalternativet fra SSB - middelvekstalternativet--

I figuren under fremkommer % vis endring i samlet innbyggertall for nye Narvik. Fra 2015 har kommunen opplevd en nedgang i innbyggertallet. I prognosen er det antatt at trenden vil fortsette i kommende økonomiplanperioder.

Endring i innbyggertallet og demografi gir direkte utslag på nivå og utvikling av kommunens frie inntekter (skatt og rammeoverføring).

Rammetilskuddet til kommunene er en sum av innbyggertilskudd, inntektsutjevning (skatt) og utgiftsutjevning. Utgiftsutjevningen skal omfordele midler mellom tungdrevne og lettdrevne kommuner. De yngste og eldste aldersgruppene gir større overføringer basert på høyere utgiftsbehov. Samlet sett gir den demografiske utviklingen endringer i behov som påvirker overføring fra staten til kommunen, og følgelig må kommunen gjøre de samme tilpasninger i sitt tjenestetilbud.

Fremover vil kommunen få gradvis lavere overføring til barnehage og grunnskolesektoren og økte overføringer for de eldste.

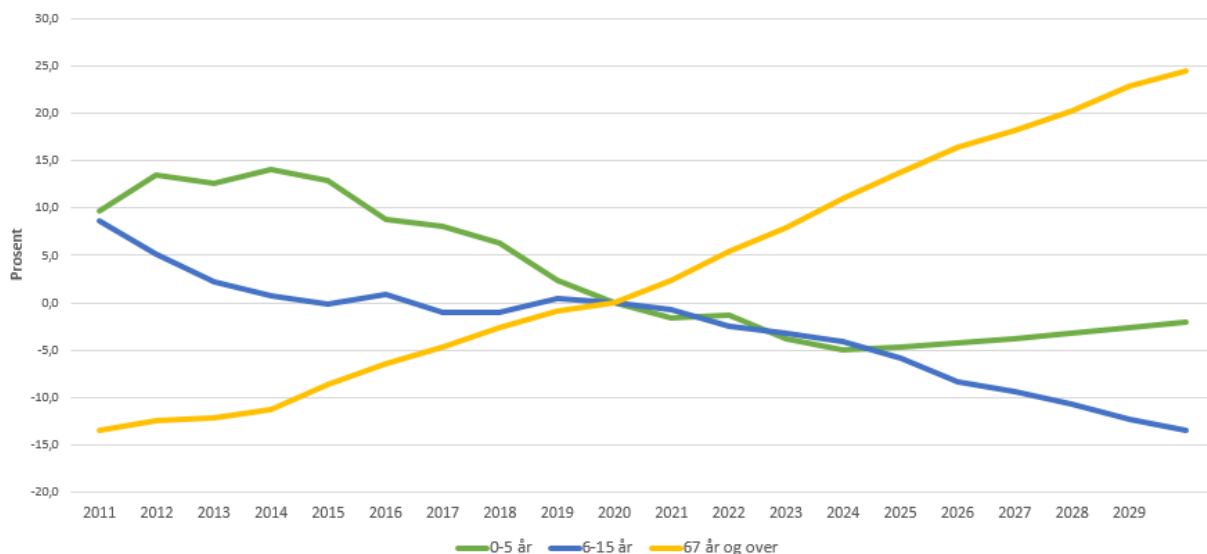
Tabell og figur under viser endring i aldersgrupper fra 2011 frem til 2029.

Nye Narvik	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
0-1 år	419	411	410	409	410	411	412	416	418	418	421
2-5 år	881	867	873	842	826	829	833	836	841	848	851
6-15 år	2446	2427	2386	2367	2346	2303	2243	2217	2183	2145	2116
16-18 år	730	709	720	725	734	750	771	765	764	746	754
19-20 år	546	540	497	488	495	495	508	510	519	538	526
21-22 år	562	544	530	525	491	483	490	491	502	503	511
23-29 år	2108	2044	1993	1937	1909	1890	1852	1835	1818	1802	1802
30-34 år	1356	1363	1392	1426	1441	1408	1395	1361	1333	1316	1303
35-49 år	3763	3754	3702	3713	3715	3755	3759	3784	3840	3877	3894
50-66 år	5189	5169	5138	5074	4993	4934	4893	4878	4821	4752	4730
67-79 år	2777	2837	2946	3035	3132	3203	3293	3297	3300	3329	3350
80-89 år	976	1013	1025	1031	1050	1103	1124	1191	1279	1340	1382
90 år og eldre	251	252	249	257	263	254	249	247	239	252	255
Sum innbyggere	22005	21930	21862	21830	21805	21818	21821	21827	21856	21866	21896

Det vil være en reduksjon i behovet for barnehageplasser i årene fremover og en nedgang i barnetallet i grunnskolen. Vi får en vekst i antall «yngre eldre» og gruppen 80-89 år. Antall 90

+ er stabil. I gjeldende økonomiplanperiode er den største nedgangen i aldersgruppene 19 - 29 år

Figuren under viser befolkningsutviklingen i 3 alderskategorier

Det er beregnet at utgiftsbehov inne pleie og omsorg vil øke gradvis med kr 96 millioner frem til 2029. Tabellen under viser endringer i utgiftsbehov per sektor og endring i totalt utgiftsbehov i kommunen i perioden 2020-2029, tall i hele tusen. Finansiering av økt etterspørsel av tjenester innen pleie og omsorg må i all hovedsak skje ved kutt og omprioriteringer fra øvrige sektorer, som følge av tilsvarende nedgang i innbyggere i aldersgruppen og tilsvarende nedgang i etterspørsel og behov.

Endring utgiftsbehov pr. 01.01	Pleie og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommune-helse	Barnevern	SUM
2020	8 169	-2 537	-3 024	-684	220	-709	1 435
2021	5 409	-5 801	1 001	-670	343	-674	-392
2022	7 391	-2 602	-5 896	-1 004	373	-688	-2 426
2023	9 132	-2 863	-3 100	-1 381	510	-543	1 755
2024	9 140	-5 948	717	-1 312	639	-442	2 793
2025	5 953	-8 380	729	-806	575	-515	-2 446
2026	11 211	-3 647	792	-608	416	-249	7 915
2027	13 147	-4 635	1 090	-1 167	598	-238	8 795
2028	16 648	-5 312	1 336	-1 273	605	-380	11 623
2029	9 714	-3 958	838	-464	438	-254	6 314
SUM	95 914	-45 683	-5 517	-9 369	4 717	-4 692	35 366

6.1 Virksomhetsstyring

6.1.1 Innledning

Området ledes av kommunalsjef for virksomhetsstyring og består av enhetene HR, IT- drift og utvikling, samfunnskontakt og service samt økonomi.

Tjenesteområdet har ansvar for å tilrettelegge for god politisk og administrativ styring, samt

ivareta en rekke fellesfunksjoner på vegne av hele organisasjonen. Område har 75 årsverk.

6.1.2 Nøkkeltall

Administrasjon brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)				
	2015	2016	2017	2018
Narvik	3 363	3 592	3 646	4 676
Harstad	2 795	2 917	3 068	3 334
Nordland	4 623	4 851	4 987	5 193
Kostragruppe 11	3 706	3 913	4 071	4 433
Ballangen	6 481	6 297	5 215	5 960
Divtasvuodna Tysfjord	13 543	10 429	11 850	12 625

Narvik kommunes resultat i 2018 påvirkes av utgifter til prosjektorganisasjon ny kommune. Resultat særlig for Tysfjord vil kvalitetssikres for eventuelle feilføringer. Tallene indikerer potensial for effektivisering sammenlignet med andre kommuner.

6.1.3 Status og utfordringer

Støttetjenestene skal tilrettelegge for at organisasjonen for øvrig kan utøve sine oppgaver på en effektiv måte, gjennom utvikling og drift av fellesoppgaver og annen støtte til linjeorganisasjonen.

Både private og offentlige virksomheter møter stadig større krav til en effektiv administrasjon. I tråd med mål i kommunereformen samt sentrale føringer og rammebetingelser i statsbudsjettet er antall administrative årsverk foreslått redusert i denne økonomiplanperioden.

3 kommuner er slått sammen til 1 kommune og rådmannen vil i løpet av 2020 og 2021 sikre at den nye kommunenes behov for administrasjon er avstemt og vurdert opp mot kommunestørrelse og omfang av tjenestetilbud. Utviklingen nasjonalt går i retning av større grad av sentralisering av støttetjenestene. Målet er å etablere stordriftsfordeler og skape robuste fagmiljøer med bedre muligheter for å rekruttere og beholde arbeidskraft med høy kompetanse.

Nye Narvik kommune skal fortsatt benytte alle tilgjengelige muligheter som ligger i bruk av digitale systemer og ny teknologi. Målsettingen med dette er bedre innbyggertjenester og mer effektive arbeidsprosesser internt. Narvik kommune følger fortsatt strategier og løsninger fra sentralt hold der tilgang til nasjonale felleskomponenter som for eksempel Digital Postkasse og eSignering fortsatt vil være svært viktig. Allerede nå må kommunen bygge opp kompetanse rundt bruk av AI - kunstig intelligens da det i løpet av 2020 vil være forventninger gjennom den nasjonale strategien fra Digitaliseringsminister Nikolai Astrup til at alle landets kommuner legger til rette for å ta nye muligheter i bruk. Gjennom god virksomhetsstyring og planmessig bruk av digitale løsninger skal kommunen levere gode og robuste digitale tjenester til alle som har behov for det. Dette forutsetter også at kommunen bygger videre på eksisterende kompetanse og legger til rette for kompetanseheving i alle ledd - politikere, administrativ ledelse, ansatte, tillitsvalgte -og ikke minst - innbyggere.

6.1.4 Økonomiske tiltak

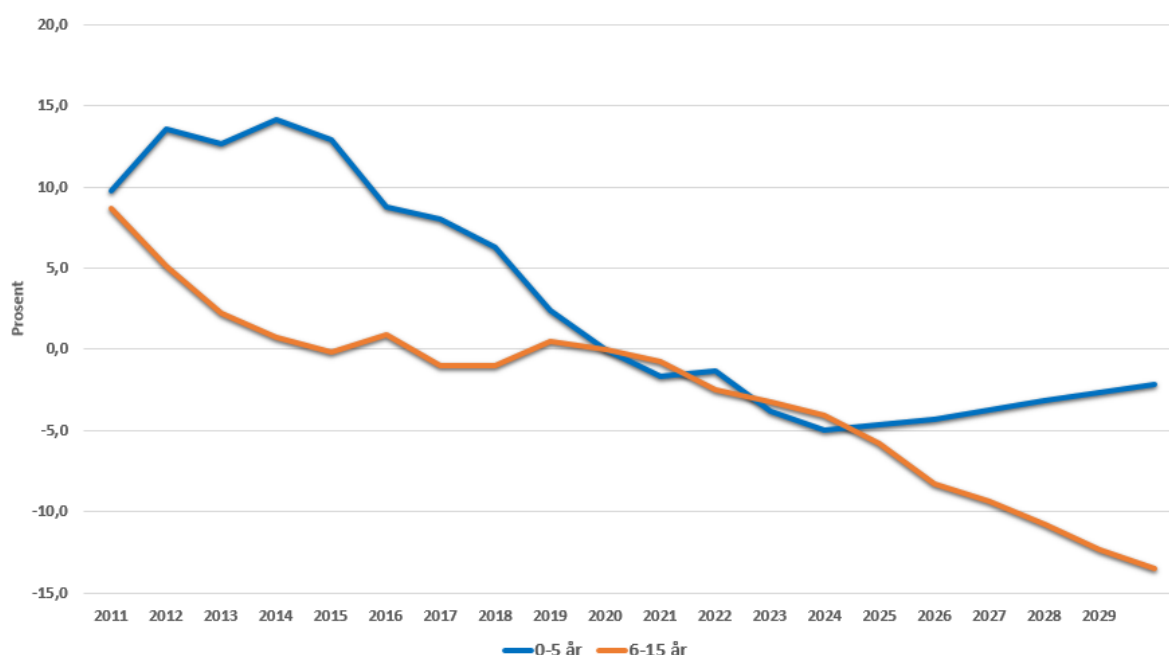
Fellesnemndas grunnlag					
Kommunalområde: Virksomhetsstyring	2020	2021	2022	2023	Totalt 2020-23
Valgte utfordringer	1 522 104	1 550 000	1 050 000	1 050 000	5 172 104
Valgte nedtrekk	- 2 925 493	- 8 177 656	- 8 177 656	- 8 177 656	- 27 458 461
Netto, valgte	- 1 403 389	- 6 627 656	- 7 127 656	- 7 127 656	- 22 286 357
Bevilget ramme	83 320 152	78 095 885	77 595 885	77 595 885	316 607 807

6.2 Oppvekst

6.2.1 Innledning

Område Oppvekst vil i nye Narvik kommune bestå av sektor grunnskole og sektor barnehage, i tillegg til enhet for Spesialpedagogisk team. Per 01.01.2020 vil området bestå av 12 skoler, hvorav 2 er private skoler, som ivaretar i underkant av 2400 elever. Videre vil området bestå av 27 barnehager, hvorav 2 er private familiebarnehager og 13 private barnehager. Totalt ivaretar barnehagene omtrent 1000 barn.

Den demografiske utviklingen i Narvik kommune viser en økende andel eldre befolkning og en synkende andel barn i barnehage- og grunnskolealder. Konsekvensen av den demografiske utviklingen er at det benyttes en mindre andel av kommunens utgifter til område Oppvekst sammenlignet med andre kommunale sektorer. Dette bekreftes gjennom netto driftsutgifter i grunnskolen, hvor Narvik kommune har en lavere prosentmessig andel av netto driftsutgifter enn sammenlignbare kommuner gjennom Kostragruppe 11, og prosentandelen er synkende.

Brutto driftskostnader per elev er lavere enn kommunene i Kostragruppe 11 noe som betyr at Narvik kommune drifter effektivt sammenlignet med andre. Dette understøttes av at Narvik kommune har en økende gjennomsnittlig gruppestørrelse som igjen gir rom for en høyere lærertetthet i ordinær undervisning. Høyere lærertetthet er positivt fra et læringsperspektiv, men bidrar til at skolene er mindre kostnadseffektive fra et økonomisk perspektiv. I en kommune med mange enheter og relativt små klasser, vil det på generelt grunnlag være god lærertetthet sett mot lærernormen. Videre ser vi at andelen elever som mottar spesialundervisning er økende i alle tre kommunene som blir nye Narvik kommune.

Område Oppvekst meldte samlet inn utfordringer for omtrent 31 millioner kroner til budsjett 2020. Dette behovet står i sterk kontrast til *demografikostnadene* som viser en forventning om et redusert utgiftsbehov i sektor grunnskole på 45 millioner over de neste 10 årene og 5 millioner for område Oppvekst i 2020 alene. Sakkyndige vurderinger med tilhørende vedtak utgjør majoriteten av de innmeldte utfordringene, og konsekvensen på å ikke imøtekomme disse utfordringene medfører brudd på elevens rettigheter til spesialundervisning etter Opplæringsloven.

For at sektor grunnskole skal være i stand til å skape seg tilstrekkelig handlingsrom til å opprettholde nødvendig kvalitet på lovpålagte oppgaver, er sektoren nødt til å redusere sine samlede utgiftsbehov. De allerede synkende netto driftsutgiftene viser at sektoren allerede mottar mindre midler til drift enn tidligere, slik at tilpasning til demografisk utvikling er allerede i effekt, men samtidig er behovene til enhetene økende. Utfordringene sektoren melder viser at budsjettrammene allerede er presset i dag og eneste mulighet for å skape tilstrekkelig handlingsrom er å samle aktiviteten i sektoren i større enheter.

6.2.2 Skole

6.2.2.1 Innledning

Narvikskolen skal være helsefremmende og ivareta hele mennesket i et livslangt læringsperspektiv. Elevenes skolemiljø er sentralt i vårt arbeid. Et godt skolemiljø fører til elever som er motivert, mestrer, trives og er trygge. Det legges vekt på de grunnleggende ferdighetene lesing, skriving, og regning og at opplæringen er tilpasset den enkelte elevs behov. Narvikskolen skal være en lærende organisasjon som prioriterer skoleutvikling og utvikling av sterke fagmiljøer.

6.2.2.2 Nøkkeltall

Sektor grunnskole består av følgende enheter med tilhørende utvikling av elevtall:

Oversikt på antall barn i grunnskolealder i Narvik kommune					Endring fra
Enhet/skoleår	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	'18 til '19
Ankenes skole	423	458	482	490	1,66%
Beisfjord skole	96	103	101	106	4,95%
Bjerkvik skole	173	163	159	158	-0,63%
Narvik ungdomsskole	355	363	362	349	-3,59%
Håkvik skole	162	153	151	141	-6,62%
Skistua skole	265	273	260	266	2,31%
Skjomen skole	42	46	37	35	-5,41%
Frydenlund skole	389	396	403	404	0,25%
Ballangen skole	271	269	267	255	-4,49%
Kjøpsvik skole	74	77	83	83	0,00%
Narvik montessoriskole	78	78	92	90	-2,17%
Rombak montessoriskole	28	31	27	19	-29,63%
Totalt antall barn i skole	2356	2410	2424	2396	-1,16%
Totalt i kommunale grunnskoler	2250	2301	2305	2287	-0,78%

Det er en prosentvis nedgang generelt sett i hele sektoren, og som grafen for demografisk utvikling viser i innledningen til området, så er dette en vedvarende trend over de neste 10 årene.

	Narvik 2017	Narvik 2018	Harstad	Ballangen	Tysfjord	Nordland	Kostragrp 11	Kostragrp 2
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223) i prosent av samlede netto driftsutgifter	19,8 %	19,2 %	22,4 %	21,3 %	17,9 %	22,1 %	23,2 %	22,70%
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev	94 143	93 835	95 897	117 521	132 303	112 455	106 367	112 270
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	7,2 %	7,8 %	5,6 %	10,5 %	14,7 %	9,9 %	8,6 %	8,7%
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 1.-4. trinn	4,5 %	5,1 %	2,2 %	7,0 %	-	6,8 %	5,8 %	6,2%
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 5.-7. trinn	7,4 %	8,6 %	7,2 %	12,2 %	-	11,2 %	10,2 %	10,0%
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 8.-10. trinn	10,9 %	10,7 %	8,9 %	12,1 %	24,3 %	12,7 %	10,5 %	10,7%
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10. årstrinn	12	12,4	11,9	11,1	7,4	10,9	12,2	11,1
Lærertetthet i ordinær undervisning	15,5	15,9	15,2	13,4	8,4	13,9		
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	41,4	42,1	41,4	41,6	45,3	41,6	41	41

Basert på tall fra KOSTRA ser vi at den prosentvise andelen til driftsutgifter knyttet til grunnskolesektoren er lavere enn sammenlignbare kommuner i Kostragruppe 11. Ballangen og Tysfjord ligger på et tilsvarende lavere nivå enn sammenlignbare kommuner i Kostragruppe 2. De netto driftsutgifter til grunnskolesektoren viser andelen av utgifter i kommunen som er knyttet til grunnskole sammenlignet med andre kommunale sektorer. At kommunene Narvik, Tysfjord og Ballangen ligger på et lavere nivå på netto driftsutgifter sett mot sine respektive Kostragrunder, har en naturlig sammenheng med demografisk utvikling med økende andel eldre og synkende andel barn i grunnskolealder.

Brutto driftskostnader per elev er også lavere i Narvik kommune enn sammenlignbare kommuner i Kostragruppe 11, mens Ballangen og Tysfjord ligger betydelig høyere enn sammenlignbare kommuner i Kostragruppe 2. Dette er en indikasjon på at Narvik kommune drifter effektivt sett mot sammenlignbare kommuner, noe som understøttes gjennom en økende gjennomsnittlig gruppestørrelse som igjen gir rom til en høyere lærertetthet i ordinær undervisning. Ballangen kommuner har en gjennomsnittlig gruppestørrelse som ligger på nivå med Kostragruppe 2, mens Tysfjord kommune drifter betydelig dyrere.

Andelen elever som mottar spesialundervisning er økende blant kommunene i nye Narvik kommune. På ungdomstrinnet er Narvik kommune omtrent på nivå med Kostragruppe 11, men det er spesielt på mellomtrinnet det er en økende andel. Dette vil gi negative utslag for ungdomstrinnet i tiden som kommer, samtidig som vi vet at behovene for spesialpedagogiske tiltak i barnehagene er økende.

6.2.2.3 Status og utfordringer

Læreplan

Skolene i Narvik og Ballangen underviser i dag etter norsk læreplan (Kunnskapsløftet), mens Kjøpsvik skole er definert inn under Lulesamisk språk og forvaltningsområdet, og underviser etter den samiske læreplanen (Kunnskapsløftet-samisk). Dette betyr utvidet fokus på samisk kultur og språk. Det må besluttet hvordan dette skal organiseres i fremtiden, slik at Narvik kommune kan levere et faglig sterkt og likeverdig undervisningstilbud til alle sine elever i grunnskolen.

Lærertetthet og organisering

Enhetene som skal levere primærtjenester og støttetjenester innenfor fagområdet skole er organisert ulikt i de tre kommuner. Dette gir utfordringer med hensyn til å kunne samordne fremtidens tjenesteleveranse. For å sikre riktig kvalitet, dimensjon og likeverdighet på fremtidig tjenesteproduksjon er det igangsatt et arbeid som vil danne grunnlag for beslutninger om fremtidig organisering og fordeling av ressurser.

Gruppestørrelse 2, basert på GSI for 2018/2019				Krav til stillinger ut ifra gruppestørrelse 2			
Enhet (ansv)	1.-4. trinn	5.-7. trinn	8.-10. trinn	1.-4. trinn	5.-7. trinn	8.-10. trinn	Totalt
215 Ankenes skole	15,6	19,8	17,7	0,5	-0,1	-1,4	-1
217 Beisfjord skole	15,5	12,1		0,1	-1,3		-1,2
218 Bjerkvik skole	11,8	12,8	15	-0,9	-1,2	-1,4	-3,5
220 Narvik ungdomsskole			17,9			-2,6	-2,6
221 Håkvik skole	13,3	15,1		-0,6	-1,2		-1,8
224 Skistua skole	16,1	19,3		0,6	-0,2		0,4
225 Skjomen skole	9,9	8	8,6	-0,6	-0,8	-0,9	-2,3
227 Frydenlund skole	14,6	16,6		-0,4	-1,9		-2,3
230 Ballangen skole	11,4	12,1	17,5	-1,6	-3,2	-0,8	-5,6
235 Kjøpsvik skole	8	7,1	6,9	-2	-2,3	-2,8	-7,1
	Totalt per trinn			-4,9	-12,2	-9,9	-27

I tabellen vises gruppestørrelse 2 som er basis for lærernormen. Kravet fra høsten 2019 er at gruppestørrelse 2 på småskoletrinnet (1.-4. trinn) skal være 15, mens det for mellomtrinnet (5.-7. trinn) og ungdomstrinnet (8.-10. trinn) skal være 20.

Tabellen viser at Narvikskolen samlet sett hadde 27 årsverk pedagoger mer enn nødvendig for å tilfredsstille lærernormen. Men dette potensialet er ikke mulig å realisere gjennom dagens struktur i sektoren.

Skoleeierrollen og skoleeiers forsvarlige system

Narvik kommune har igangsatt et arbeid for å videreutvikle skoleeiers forsvarlige system etter Opplæringslovens § 13-10. Det er i den forbindelse besluttet at det skal rekrutteres en prosjektleder til dette arbeidet. Denne stillingen finansieres av skjønnsmidler fra Fylkesmannen. Et godt skoleeierskap er en viktig faktor for kvalitetsutvikling i skolene. Det krever at skoleeier har høy kapasitet, kompetanse og gode rutiner for støtte til skoleledere.

Spesialundervisning

Det er en betydelig del av undervisningen i nye Narvik kommune som gis som spesialundervisning, og trenden er økende. Som et tiltak for 2020 ønsker kommunen å se nærmere på spesialundervisning sett mot ordinær undervisning med mål om tydelig organisering og effektivisering. Et utgangspunkt må være at flest mulig elever får dekket sine opplæringsbehov innenfor den ordinær tilpasset opplæring og at færrest mulig elever skal ha behov for spesialundervisning.

Tidlig innsats

Regjeringens tidligere satsing på tidlig innsats ble endret i 2018, og midlene ble innlemmet i den nye lærernormen. Opplæringsloven § 1-4 omhandler tidlig innsats på 1-4 trinn og pålegger skole å tilby intensiv opplæring til elever som henger etter i skriving, lesing og regning. For Narvikskolen har dette betydd at ressursene holdes konstant, og samtidig er midlene blitt fordelt på den totale elevmassen og ikke bare 1.-4. trinn som var den opprinnelige intensjonen.

Skolebygg

Skolestrukturen for ungdomsskole i Narvik kommune ble fastsatt gjennom kommunestyrevedtak i 2017. Ungdomsskolene Framnes og Parken ble slått sammen til Narvik ungdomsskole fra 1. januar 2018 og er samlokaliserte på Framnes. Høsten 2020 åpner ny ungdomsskole på arealet som ble frigjort etter Parken ungdomsskole, og den nye ungdomsskolen er dimensjonert for 600 elever.

Ny barneskole i Narvik er under utredning og det forventes å foreligge et prosjektforslag til politiske behandling senest første kvartal 2020.

Skolebyggene i Narvik kommune er i hovedsak eldre bygg som preges av at det ikke er funnet rom for vedlikehold over tid. Skistua er kommunens nyeste skole og ble tatt i bruk i 1997 og

var vært gjennom en oppgradering i 2018.

For å kunne imøtekomme elevenes fremtidige behov er det nødvendig å oppgradere skolebyggene. Tilsyn fra miljørettet helsevern understøtter en behov for oppgradering av de fleste skolene i kommunen. Blant annet har mellomtrinnet på Ankenes har et anslått vedlikeholdsbehov på 42 millioner kroner innen 2 år, situasjonen i Håkvik er prekær og Bjerkvik skole har omfattende behov for oppgradering. Rammene for den kommende økonomiplanperioden viser at eneste mulighet for å skape handlingsrom til å gjennomføre investeringer og opprettholde nødvendig kvalitet i undervisning, er å samle aktivitet og redusere bygningsmassen eller erstatte med nye bygninger

IKT

I 2017 vedtok Narvik kommune en IKT-strategiplan for grunnskolene. For å nå målene for Chromebooks med 50% dekning på barnetrinnet og 100 % dekning gjennom strategiplanen, var det nødvendig med betydelige IT-investeringer i 2019. Dette målet er nådd gjennom investeringer fra både IT Drift og Utvikling og enhetene selv gjennom egne budsjetter. IKT har utviklet en plan med utskiftningstakt for Chromebooks i skolen for å kunne se utgiftsbehovene frem i tid.

Oppfyllelse av målene i IKT-strategien har bidratt til mindre administrasjon på enhetene, og det er i prinsippet ikke behov for teknisk kompetanse på skolene. IT Drift og Utvikling har kunnet levere de tjenesten og oppgavene som var nødvendige i skolen uten å måtte oppbemanne mot sektoren.

Videreutdanning

Narvik kommune har, innen 2025, en plikt til å påse at alle de kommunale skolene oppfyller opplæringslovens nye krav om undervisningskompetanse. I tillegg har kommunen et ansvar for at lærere får hevet sin kompetanse slik at de fortsatt er kvalifiserte til å undervise i fagene. Det følger sentrale midler med strategien som dekker mye av kostnadene. I tillegg forventes det at skoleeier dekker kostnader forbundet med reise, opphold, læremidler mv.

GSI (grunnskolens informasjonssystem) viser at det i skoleåret 2019/2020 underviser 47 lærere i barneskolen og 19 lærere på ungdomstrinnet som ikke har nødvendig kompetanse. Flere av disse er i videreutdanning høsten 2019. Samlet startet 25 lærere videreutdanning høsten 2019, og siden 2014 har 92 lærere gjennomført videreutdanning.

SFO

For skoleåret 2019/2020 vil det være differensierte satser på brukerbetaling SFO for Ballangen skole mot øvrige skoler i Narvik kommune. Dette med bakgrunn at det ikke er gjort et endringsvedtak for SFO i Ballangen med virkning før ny kommune oppstår. Område Oppvekst vil legge frem et forslag til et endringsvedtak for å ha like satser i forkant av skoleåret 2020/2021.

6.2.3 Barnehager

6.2.3.1 Innledning

Narvik-barnehagene skal ha fokus på læring, trivsel, folkehelse og lek gitt under trygge rammer. Alle barn skal få muligheten til å utfolde seg og utvikle gode ferdigheter og grunnleggende kunnskaper.

Kommunedelplan for oppvekst 2012-2025 viser til at Narvik kommune skal ha full

barnehagedekning, der tilbudet gis i varierte og trygge barnehager. Det gjennomføres en ny brukerundersøkelse høsten 2019 knyttet til alle kommunale barnehager i Ballangen og Narvik, samt seks private barnehager.

Videre skal barnehagene fremme felles utviklingsarbeid knyttet til kvalitet og kompetanse i sektoren, sikre god integrering av barn, og ha et godt samarbeid med hjemmet.

Narvik kommune skal videreutvikle rollen som barnehagemyndighet.

6.2.3.2 Nøkkeltall

KOSTRA-indikator	Narvik 2017	Narvik 2018	Harstad	Ballangen	Tysfjord	Nordland	Kostragrp 11	Kostragrp 2
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	151 623	159 067	155 169	190 154	200 147	152 582	153 936	157 856
Korrigerte brutto driftsutgifter f201 per korrigert oppholdstime i kommunale barnehager (kr)	50	53	54	66	73	56	55	60
Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehage (f201) per barn i kommunal barnehage (kr)	159 532	170 710	166 008	197 056	218 271	171 518	167 754	179 390
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstime (kr)	64	67	70	79	84	67	68	71
Korrigerte oppholdstimer per årsverk til basisvirksomhet, kommunale barnehager	12 547	12 712	12 026	9 205	7 589	11 584	12 144	11 278
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til antall innbyggere 1-2 år	86,8 %	85,4 %	91,20%	93,00%	80,00%	86,90%	83,80%	8,10%
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til antall innbyggere 3-5 år	97,6 %	97,7 %	99,00%	98,40%	100,00%	97,40%	97,90%	96,40%
Utgiftsbehov - barnehage	0,917	0,892	0,937	0,678	0,648	0,908	0,92	0,873

Enhetskostnader i barnehagesektoren måles i korrigerte brutto driftskostnader per korrigerte oppholdstime (korrigert for alder). For Narvik kommune i 2018 var utgiften per korrigerte oppholdstime i kommunale barnehager 53 kroner. Det er en marginal økning siden 2017, men fortsatt lavere enn sammenlignbare kommuner i Kostragruppe 11. For Ballangen og Tysfjord er utgiften betydelig høyere per time, også sammenlignet med sammenlignbare kommuner i Kostragruppe 2.

Korrigerte oppholdstimer per årsverk i barnehagen er det mest brukte nøkkeltallet for produktivitet, da det uttrykker bemanningsfaktoren. I kommunale barnehager i Narvik er det en svak økning siden 2017 og kommunen er mer effektiv enn sammenlignbare kommuner gjennom Kostragruppe 11. Både Tysfjord og Ballangen ligger noe lavere enn sammenlignbare kommuner i Kostragruppe 2, noe som indikerer at det er et potensiale for å øke effektiviteten.

Samtidig gir ikke enhetskostnader og oppholdstid per årsverk et helt korrekt bilde av produktiviteten i Narvik-barnehagene. Dette fordi oppholdstimer beregnes ut fra det antall barn som er i barnehagen per 15. desember hvert år. Narvik kommune har de siste årene hatt et eget opptak av barn i januar, et opptak som gjennomføres uten å ta inn ekstra bemanning. Dette medfører at produktiviteten er høyere enn hva som fremkommer av tallene i KOSTRA. Tysfjord og Ballangen har gjennomført løpende opptak gjennom året, og det gir grunnlag til å tro at det er samme effekt i disse kommunene. Ballangen har også hatt Kjeldebotn barnehage i drift med svært få barn, og dette bidrar til å trekke effektiviteten ned da kravet til bemanning fortsatt er gjeldende til tross for et betydelig lavere antall barn enn hva bemanningen tilsier.

Det er en synkende andel barn 1-2 år med barnehageplass sett mot antall innbyggere 1-2 år, noe som indikerer at Narvik kommune har tilgjengelig plass i barnehagene for denne gruppen barn. Dette har medført driftsmessige endringer gjennom lukking av avdelinger og endring av sammensetning alder på andre avdelinger. Prognosen for 2020 viser at barnetallet er synkende og at det må gjøres ytterligere tilpasninger i kommunen for å imøtekomme den demografiske utviklingen. En utfordring for kommunen er at gjennom relativt små enheter er det begrenset fleksibilitet og manglende stordriftsfordeler.

6.2.3.3 Status og utfordringer

Det har vært et viktig mål for kommunen å gi barnehageplass til de som har behov for det.

Helt siden 2011 og innføring av rettighetsbestemmelsen har Narvik kommune holdt seg innenfor lovens krav. Ved hovedopptak i 2019 har kommunen gitt tilbud til alle barn med rett til plass, og i tillegg de fleste som har ønsket plass i løpet av 2019. Nedgang i antall barn gjør at dette er mulig, og flere foresatte får innfridd sine ønsker om barnehageplass.

Prognoser for hovedopptak i 2020 tilsier at kommunen har flere barnehageplasser enn forventet søkere. Fødselstallene for 2019 viser en nedgang med ca. 40 barn. De langsiktige prognosene fra SSB har endret seg vesentlig fra fjorårets. Det var tidligere forventet en økning av antall barn fram mot 2026, noe som ikke framkommer på de nyeste prognosene.

Norm for grunnbemanning

Fra 1. august 2019 må barnehagene innfri ny nasjonal norm for grunnbemanning. Narvik kommune har allerede vedtatt tilsvarende norm, og ivaretar derfor kravet uten ekstra tiltak.

Skjerpet pedagognorm

Fra 1. august 2018 måtte barnehagene innfri ny pedagognorm, med minst én pedagogisk leder per 7 barn under tre år og minst én pedagogisk leder per 14 barn over tre år.

Skjerpingen krevde flere pedagoger i barnehagene. Konsekvensen av dette var at flere ansatte måtte være utdannet barnehagelærer eller tilsvarende.

Plantiden på 4 timer per barnehagelærer gir utfordringer da lærerne i barnehagene ikke er tilstede i det direkte arbeidet med barn i denne tiden. For en 4 avdelings barnehage vil dette utgjøre en 60% stilling. Dette gjenspeiles i behov for tilføring av ekstra lønnsmidler på budsjettrammene til barnehagene.

Satsingsområder

Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft august 2017. Rammeplanen tydeliggjør barnehageeiers ansvar, herunder at barnehageeier har juridisk ansvar for kvaliteten på barnehagetilbudet.

Rammeplanen stiller krav til barnehagens arbeid for et godt leke, omsorgs- og læringsmiljø og for å forebygge, avdekke og håndtere mobbing. Den tydeliggjør tilbudet til de yngste barna, og definerer barnehagens ansvar for barn med særlige behov. Den store satsingen som i dag er på kompetanseheving og tilrettelegging for faglig påfyll skal videreføres.

Videre er etablering av samlingsbasert barnehagelærerutdanning gjennom UiT med oppstart høsten 2020 en ønsket mulighet. Kommunene må bidra med 25 % praksiskoordinator, og er i tillegg avhengig av 20 studenter for å kunne etablere ordningen i Narvik.

Et pedagogisk tilbud av høy kvalitet vil være økonomisk gunstig for Narvik kommune, da det er medvirkende for å ivareta et lavt kostnadsnivå, spesielt i et samfunnsøkonomisk perspektiv.

Spesialpedagogisk tilbud

Vi har for tiden flere nye barn med omfattende funksjonshemminger. Dette fører med seg utfordringer økonomisk. Det siste året har det vært et økt behov for assistentbehov i forhold til å ivareta spesialpedagogisk hjelp.

I tråd med å gi tidlig innsats, vil man måtte forvente økonomiske utfordringer i barnehagesektoren. Denne innsatsen kan bidra til en nedgang i behovet i fremtiden.

Det foretas en gjør en kontinuerlig vurdering av omfanget og innholdet av det spesialpedagogiske tilbudet.

Fra 1. januar vil spesialpedagogisk team få to nye spesialpedagoger (totalt 100% stilling) og en logoped fra Ballangen kommune. Vedtak om spesialpedagogisk hjelp for alle barnehagene i den nye kommunen legges til teamet. Dette bidrar til å gi en samlet oversikt og likebehandling i tilbudet. Likeledes kan vedtak om logopedisk hjelp også utføres samlet.

Bygningsmasse barnehager

Barnehagene har en eldre bygningsmasse. Det må forventes vedlikehold for å ivareta godkjenningene fra miljørettet helsevern. Viser til 6.5.4.3 Eiendomsforvaltning for nærmere kommentarer knyttet til bygningsmasse.

6.2.4 Økonomiske tiltak

Fellesnemndas grunnlag					
Kommunalområde: Oppvekst	2020	2021	2022	2023	Totalt 2020-23
Valgte utfordringer	17 132 393	16 537 537	13 458 117	10 870 183	57 998 230
Valgte nedtrekk	- 11 994 640	- 18 794 640	- 17 894 640	- 21 994 640	- 70 678 560
Netto, valgte	5 137 753	- 2 257 103	- 4 436 523	- 11 124 457	- 12 680 330
Bevilget ramme	430 162 027	422 767 171	420 581 947	413 900 555	1 687 411 700

Område Oppvekst meldte samlet inn utfordringer for rundt 31 millioner kroner til budsjett 2020. Den største andelen av dette beløpet er utfordringer knyttet til spesialundervisning, da først og fremst i grunnskolesektoren, men også blant barnehagene. I samarbeid med enhetslederne for området, er utfordringene jobbet ned til rundt 17 millioner i 2020. For et område hvor demografisk utvikling viser et synkende utgiftsbehov i overskuelig fremtid, er behovene for økte budsjetter motstridende. På samme tid vil konsekvenser av å ikke velge utfordringer innen spesialundervisning kunne lede til brudd på elevenes rett til spesialundervisning etter Opplæringslovens § 5.1. Område Oppvekst har identifisert tiltak som bidrar til en balanse på meldte utfordringer. Tiltak som bidrar til å trekke ned utfordringene gjennom utgiftskutt og besparelser.

Som ny kommune er området nødt til å sikre felles retningslinjer for bemanningsnorm for både grunnskole og barnehager. Gjennom omfattende informasjonsinnhenting har Oppvekst identifisert mulighet for effektivisering i begge sektorene. Sektorene pålegges å drive så effektivt som mulig, og gjennom innsamling av data avdekkes potensiale for å trekke ned sektorene med et gitt kronebeløp i antall årsverk i 2020. I tillegg kan vi anslå gjennom demografisk utvikling at det blir omtrent 40 færre barn som vil søke opptak til barnehage i 2020, og i den minste gruppen (0-3 år) utgjør dette 80 plasser, som leder til en nødvendighet om å måtte stenge inntil 2 avdelinger i 2020. Område Oppvekst har i denne forbindelse igangsatt å hente inn demografi for sammensetningen av personal med mål om å identifisere mulighet for naturlig avgang i første rekke.

Det er nødvendig å etablere samordnede retningslinjer for skoleskyss i den nye kommunen og tilhørende praksis knyttet til enkeltvedtak innen skoleskyss. Nye retningslinjer bidrar til en felles definisjon av grenseverdier og fortolkning av faktorer som utløser enkeltvedtak, og vil bidra til å trekke utgiftene noe ned.

Med budsjettammer som er svært presset gjennom dagens skolestruktur, er området nødt til å fokusere på effektivisering av sektor grunnskole for å kunne ivareta forsvarlig kvalitet for elevene. Ny ungdomsskole står klart høsten 2020, og Narvik ungdomsskole flytter inn med virkning fra oppstart av skoleåret 2020. Område Oppvekst vil bruke 2020 til å utrede samlokalisering av ungdomstrinnene på Ankenes og i Bjerkvik på Narvik ungdomsskole. Dette bidrar til effektivisering av driften i grunnskolen, og gir en umiddelbar besparelse i antall klasser per trinn fra og med oppstart av skoleåret 2021. En tidlig beregning viser at til tross for en økende utgift knyttet til skoleskyss, vil besparelsen mot færre antall klasser være større. Det er påregnelig at kvaliteten på opplæringen vil være økende gjennom et større spekter av valgemner og handlingskompetanse, samt en større fleksibilitet gjennom å være en stor skole. Tiltaket bidrar til mulighet for styrket fokus på ledelse og utvikling av skoletilbudet, og samlokalisering kan gi mulighet for stordriftsfordeler knyttet til et stadig økende behov for spesialundervisning. Å flytte ungdomstrinnet på Ankenes til Narvik, bidrar

til å frigjøre lokaler hvor mellomtrinn Ankenes kan flytte etter og at kommunen da unngår vedlikeholdskostnader i størrelsesorden 42 millioner innen 2 år.

Med bakgrunn i demografisk utvikling ønsker Oppvekst å utrede muligheten for videre drift av Skjomen oppvekstsenter. Per i dag består enheten av 35 barn i grunnskolen og 7 barn i barnehagen, begge med svært synkende prognoser. Demografisk utvikling må ses i sammenheng med kvaliteten for elevene for å vurdere muligheten for fremtidig drift. En utredning må også analysere muligheten for samlokalisering av ungdomstrinnene i kommunen og mot Håkvik skole, som vil være nærmeste geografiske alternativ.

Andre valgte nedtrekk er tilpasning til rammebudsjett for enkeltenheter eller frigjørelse av bundne midler knyttet til sakkyndige vurderinger.

Ytterligere beskrivelser av tiltak og utfordringer med konsekvenser dersom ikke valgt, er å finne i utfyllende liste for valgte og ikke-valgte tiltak.

6.3 Mestring og Omsorg

6.3.1 Innledning

Tjenesteområde Mestring og Omsorg består av 13 enheter fordelt på hjemmetjenester, institusjonsomsorg, tjenester til personer med utviklingshemming (UH-tjenesten), rus og psykiatri (ROP), enhet Funksjonshemmede og avlastning (FABU) og felleskjøkken. Området yter tjenester i spekteret helsefremming, forebygging, aktivisering, behandling, tilsyn og oppfølging, pleie og omsorg i hjemmet og ved institusjon, praktisk bistand, omsorgslønn, brukerstyrt personlig assistanse og avlastning for ulike målgrupper og personer i ulik alder.

Institusjonsbasert omsorg består av Ellas Minne, Furumoen sykehjem, Felleskjøkken Furumoen, Ballangen sykehjem, Prestegårdstunet sykehjem, Ankenes Bo- og servicesenter (ABS) og Oscarsborg Bo- og servicesenter (OBS). De to sistnevnte drives delvis som institusjon og delvis som bofellesskap.

Hjemmebasert omsorg består av Hjemmesykepleie Narvik og Hjemmesykepleie Ballangen, Villa Solborg, bofellesskapene ved ABS og OBS, Åpen omsorg Kjøpsvik, Bjerkvik Omsorg, FaBu, UH - tjenesten samt ROP - tjenesten.

Tjenesteområdet Mestring og Omsorg har omkring 710 årsverk, og totalt ca 1290 brukere.

6.3.2 Nøkkeltall

KOSTRA:

Pleie og omsorg	Narvik 2017	Narvik 2018	Harstad	Ballangen	Tysfjord	Nordland	Kostragrp 11
Helse- og omsorgstjenester i institusjon korrigerte brutto driftsutgifter andel av totale utgifter (%)	16,4%	16,9%	12,3%	14,7%	12,0%	14,2%	12,6%
Korrigerte brutto driftsutgifter institusjon pr. kommunal plass	1 195 333	1 305 569	1 121 452	1 269 759	1 405 100	1 242 011	1 171 688
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over	19,1%	19,2%	18,8%	18,5%	19,8%	20,0%	17,9%
Netto driftsutgifter i prosent 253 helse og omsorgstjenester i institusjon (kommunekasse)	13,7%	14,5%	11,7%	9,7%	9,4%	11,6%	10,2%
Helse- og omsorg netto driftsutgifter - beløp pr. innb (kr)	27 019	29 334	23 323	32 642	44 422	27 348	25 194
Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende brutto driftsutgifter andel av totale utgifter (%)	18,8%	19,2%	15,0%	15,7%	16,6%	14,7%	16,5%
Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende netto driftsutgifter beløp pr innb (kr)	13 145	13 958	11 172	15 099	18 577	11 821	12 163
Netto driftsutgifter per bruker av hjemmebaserte tjenester (254)	263 431	249 079	213 188	264 496	199 782	231 225	223 336
Andel hjemmeboere med høy timeinnsats	8,0%	7,0%	4,9%	7,1%	2,8%	6,7%	7,0%

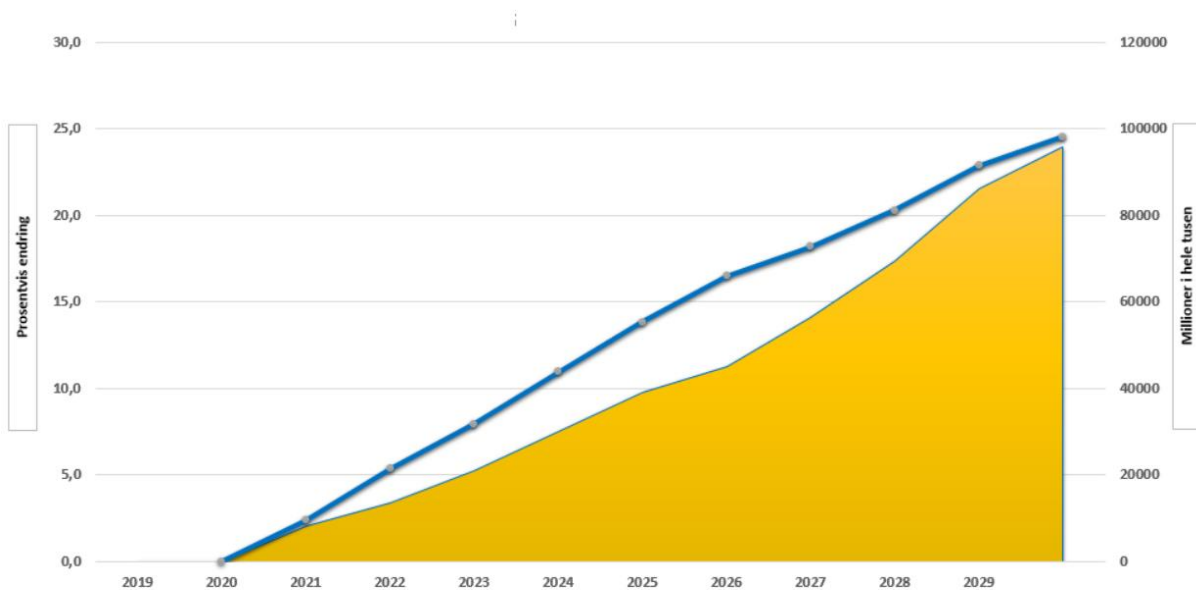
KOSTRA-tallene viser at gamle Narvik kommune bruker en større andel av sine totale utgifter på institusjonsdrift, enn kommunene man sammenligner seg med. Det brukes også i snitt flere kroner pr institusjonsplass enn de fleste andre kommunene i denne oversikten. Dekningsgraden synes også å være god, over 19% i forhold til antallet innbyggere over 80 år. Oppsummert kan man si at både prioritet og dekningsgrad innenfor institusjonsdrift er høy, men "produktiviteten" noe lav. Tallene for hjemmebaserte tjenester viser at både Narvik, Ballangen og Tysfjord kommuner ligger høyt i kroner brukt til Helse og Omsorg pr innbygger. Noe av dette forklares av demografi og et høyt antall eldre i befolkningen. Det er brukt en relativt høy andel av kommunens totale utgifter til helse- og omsorgstjenester (Tallene er justert for utgiftsbehov). Disse første indikatorene sier noe om prioritet, altså hvor mye ressurser i kroner og årsverk er det lagt til disse tjenestene. Når det gjelder produktivitet, viser KOSTRA at det i gamle Narvik og Ballangen brukes flere kroner pr tjenestemottaker, enn de øvrige i tabellen. Det vil si at hver time hjemmetjeneste koster mer i Narvik og Ballangen, enn det gjør i Harstad, Tysfjord eller gjennomsnitt av kommunene i Nordland. Andel hjemmeboere med høy timesats er noe synkende fra 2017 til 2018, og tallet er heller ikke så mye lavere enn snitt ellers at det kan forklare kostnadsnivået pr bruker av hjemmebaserte tjenester. Det skal altså være en teoretisk mulighet for omstilling og effektivisering av hjemmebaserte tjenester i Nye Narvik kommune.

Oversikt antall og type plasser 2019:

Enhet	Langtidsplasser			Korttidsplasser					Dag-plasser	SUM Institusjon	SUM plasser totalt
	Bo-fellesskap	Somatisk	Skjermet	Korttidsplasser	Demens	Lindr-ende	KAD	Rehab. plasser			
Furumoen		63	36	9		3			16	111	111
Ellas Minne		21	14	2		2			10	39	39
ABS	16	16								16	32
OBS	27	9								9	36
REO				6			3	4		13	13
Solborg	29								6	0	29
Prestegårdstunet sykehjem	16	17		3						20	36
Ballangen sykehjem	11	13	8	6		2				29	40
SUM	99	139	58	26	0	7	3	4	32	237	336

Tabellen over viser en oversikt over antall plasser i institusjon og bofellesskap for eldre, i Nye Narvik kommune pr sept. 2019. Ifølge sammenlignbare kommuner skal dette utgjøre en god dekningsgrad.

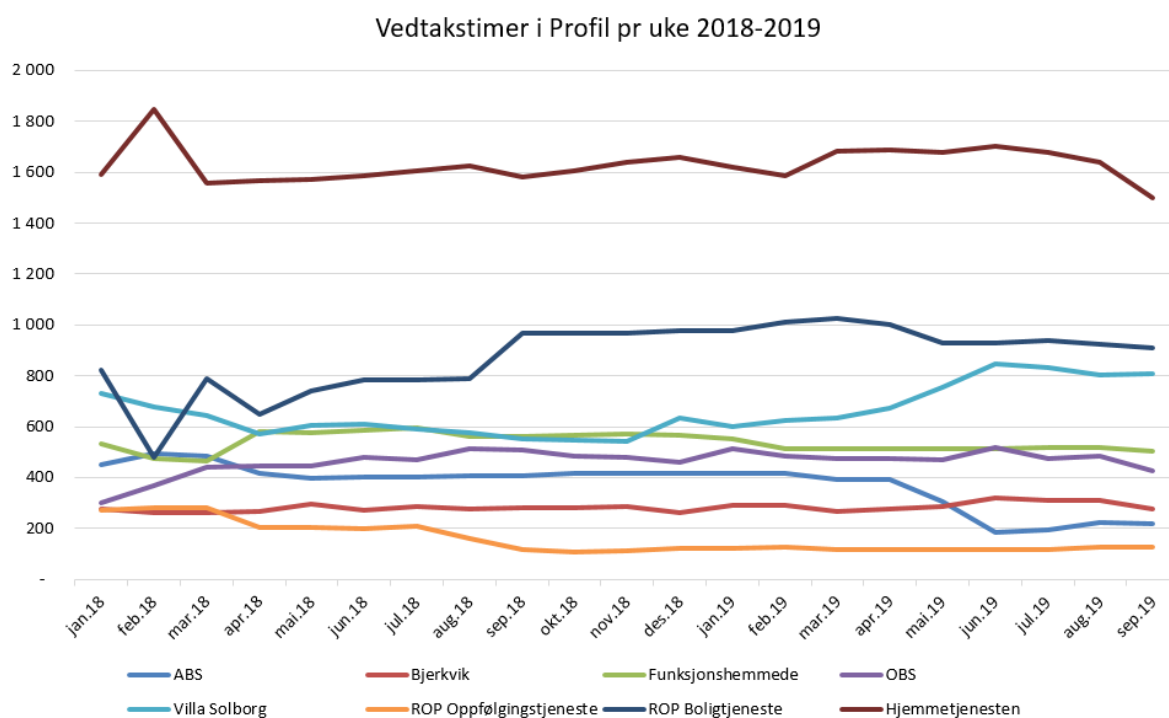
Fremskrivning demografi/folketall:

Figuren viser økonomisk konsekvens av en aldrende befolkning de neste 10 år. Se også tabell med demografikostnader under innledningen til kap 6 - "Demografi".

Fremskrivning av den demografiske utviklingen for de neste 10 årene synliggjør økte behov i eldreomsorgen mot slutten av planperioden. Befolkningssammensetningen dreies mot en stadig større andel eldre, og mindre andel unge og voksne i arbeidsfør alder. De økonomiske konsekvensene av dette kan bety økte pleie- og omsorgstjenester i størrelsen 95 mill kr om 10 år. Hvis Narvik kommune lå på et gjennomsnittlig nivå på enhetskostnader innenfor området pleie og omsorg, ville det bety at det var behov for å suksessivt løfte inn friske 95 mill kr over en tiårsperiode. Men KOSTRA-tallene viser over år at både gamle Narvik, Ballangen og Tysfjord ligger relativt høyt på kostnad pr leverte tjeneste, og det brukes i tillegg en relativt større andel av det kommunale budsjettet til disse tjenestene. KOSTRA viser til et innsparingspotensiale bare i gamle Narvik på 70-90 mill kr. Det er derfor tvingende nødvendig å gjennomføre betydelig omstilling innenfor egen sektor for å frigjøre de nødvendige ressurser til å møte morgendagens utfordringer.

Utvikling vedtakstimer, omfang:

Diagrammet over viser innvilget vedtakstid i timer, sum pr enhet i gamle Narvik kommune. Måletidspunkt hver 4. uke 2018-2019. Tilsvarende data finnes ikke tilgjengelig for dagens Ballangen og Tysfjord, men disse vil bli del av statistikken fra 2020. Alle hjemmebaserte tjenester preges i ulik grad av variasjoner i vedtakstimer. De ambulante tjenestene har, naturlig nok, større variasjon i antall oppdrag enn boligtjenester. UH-tjenesten vises ikke i diagrammet, men har et noe økende timetall, økningen utgjør i snitt 150 timer mer pr uke i 2019 enn 2018. Totalt sett er oppdragsmengden for kommunen som helhet noe økende de senere år. Dette gjenspeiles i antall tjenestemottakere, som man ser har økt med drøyt 40 nye brukere pr år de siste 3 årene.

Tidligere vedtatte økonomiplantiltak som fortsatt er under arbeid:

Tidligere økonomiplanvedtak som er under arbeid i planperioden				
Ansvar/enhet	Beløp 2020	Beløp 2021	Beløp 2022	Beløp 2023
330 Hjemmesykepleien	-2 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000
335 UH-tjenesten	-5 700 000	-5 700 000	-5 700 000	-5 700 000
394 Rus- og psykiatritj.	-5 300 000	-5 300 000	-5 300 000	-5 300 000
389 REO	-900 000	-900 000	-900 000	-900 000
113 Institusjonsdrift	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000
SUM	-16 900 000	-17 900 000	-17 900 000	-17 900 000

Tabellen viser økonomiplantiltak som er vedtatt til budsjett 2018 og 2019, men fortsatt ikke effektivt/fulgt ut gjennomført. Noen av dem slår inn først i 2020, noen har en opptrapping fra 2019 til 2020, andre igjen har av ulike årsaker forsinket oppstart og forløp. Beløpene i tabellen er andel av tiltak som ikke er gjennomført, eller tilsvarende opptrapping av tiltak. Det er altså svært mye omstillingsarbeid som skal gjøres innenfor området Mestring og Omsorg, i tillegg til foreslåtte tiltak for økonomiplan 2020-2023. De samme enhetene har over tid varierende grad av merforbruk, enkelte svært høyt. Dette må man få kontroll på i tillegg til å gjennomføre gamle og nye tiltak samt oppnå gevinstrealisering av disse.

6.3.3 Status og utfordringer

Status og utfordringer for Helse- og omsorgstjenestene (Mestring og Omsorg, Helse og

Velferd)

Nasjonale reformer og omstillinger har gitt kommunen et tydeligere og større ansvar for befolkningens helse og for at alle skal få nødvendige tjenester. Helse- og omsorgstjenestene i Narvik kommune skal være bærekraftige og sikre innbyggerne gode levekår og likeverdige tjenester. I tråd med nasjonale utfordringer står helse- og omsorgstjenestene i kommunen overfor store oppgaver. Det ses et stadig økende behov for hjelp og tjenester for alle aldersgrupper, men det er særlig økningen i andelen eldre og relativt sett færre i yrkesaktiv alder som på sikt vil gi størst konsekvenser. Narvik kommune bruker imidlertid mer midler på pleie og omsorg enn gjennomsnittet av sammenlignbare kommuner. Dette ser i hovedsak ut til å være knyttet til hjemmebasert omsorg som omfatter flere enheter, samt deler av institusjonsomsorgen.

Våre største utfordringer fremover er:

Befolkningssammensetningen endrer karakter. En større andel eldre og flere som lever lenger, i kombinasjon med nedgang i størrelsen på barnekullene. Dette vil kreve en dreining av tjenestene til mer fokus på forebygging og helsefremme, en målrettet innsats for at flest mulig kan bo hjemme lengst mulig, oppbygging av ambulante tjenester og lavterskel/støttetjenester, bruk av velferdsteknologiske løsninger samt nye måter å jobbe på.

Endringer i sykdomsbildet. Det blir stadig flere brukere med sammensatte behov, hvor blant annet demens og psykisk helse- og rusproblematikk antas å bli en økende utfordring. Endringer i spesialisthelsetjenesten, med sterkt reduserte liggetider og omlegging til dagpoliklinikk og dagbehandling, gir kommunen økte oppgaver, både med hensyn til kompetansekrav og omfang av tjenester som skal ytes. Dette vil kreve helhetlige og koordinerte tjenester, hvor samhandling og samarbeid vil bidra til et mer treffsikkert og helhetlig tilbud til den enkelte bruker, samt bidra til mer effektive tjenester av god kvalitet. Det er utfordrende at flere oppgaver overføres til kommunen med mangelfull finansiering.

Manglende ressurser og kompetanse. Utviklingen stiller krav til høyere og endrede krav til kompetanse i kommunen, optimal og fleksibel utnyttelse av eksisterende kompetanse, samt god prioritering og riktig ressursbruk. Kommunen har store utfordringer med rekruttering av kvalifisert personell. Det er eksempelvis anslått at kommunen mangler et tyvetalls sykepleiere, som betyr at stillinger enten står vakant eller er bemannet med annet personell. Allmennlegetjenestene erfarer en nasjonal rekrutterings- og stabiliseringsutfordring. I tillegg har kommunen et lavere kompetansenivå blant ansatte enn gjennomsnitt i landet.

Kommunen har høyt fravær hos ansatte som gir utfordringer for kontinuitet og kvalitet i tjenestene.

Kommunen skal legge til rette for en aktiv bruker- og pårønderrolle, hvor løsninger jobbes frem med brukeren og brukerens nettverk. Involvering av og støtte til pårørende skal vektlegges. Ved hjelp av "Hva er viktig for deg"-metodikken har kommunen som mål å sette brukeren i sentrum gjennom å sammen skape gode tiltak og løsninger.

Sammenslåing av kommunene Ballangen, Narvik og deler av Tysfjord fra 01.01.2020 vil kreve en felles harmonisering og utvikling av tjenesteområdene i tiden fremover. Her vil eksempelvis utnyttelse av velferdsteknologiske løsninger være viktig med tanke på blant annet nye demografiske hensyn.

Dette skal vi oppnå:

Utfordringene vil kreve nye arbeidsmåter, bruk av velferdsteknologi og endringer knyttet til tjenesteyting og fordeling av oppgaver i tiden fremover. Narvik kommunes Helse- og omsorgsplan (2013-2020), revidert i 2017 og vedtatt av bystyret 31.08.2017, beskriver satsingsområder med delmål og strategier som skal følges opp av tjenesteområdet. Under følger en beskrivelse av hvilke delmål og strategier som er særlig relevante for

tjenesteområdet Mestring og omsorg og Helse og Velferd.

Hovedmålet er at befolkningen i Narvik kommune skal få koordinerte, innovative og gode tjenester med respekt og verdighet for den enkelte.

Delmålene er:

Folkehelsearbeid og forebygging skal bidra til en bedre helse og redusert behov for tjenester i et livsløpsperspektiv

Samhandling og koordinering av tjenester skal bidra til høyere egenmestring og kontinuitet i tjenestene.

Kapasitet på tjenestene skal tilpasses og effektiviseres for å gi lovpålagte tjenester til riktig tid og på rett nivå.

Rekruttering og kompetanseutvikling skal sikre at tjenestene utøves i tråd med lover og forskrifter.

Systematisk kvalitetsutvikling og internkontroll skal bidra til forutsigbarhet og bruker/pasientsikkerhet.

Strategiene er:

Sammen med bruker, pasient og pårørende. Innbyggerne som mottar helsetjenester lever aktive og selvstendige liv, tar medansvar for egen helse og deltar i utforming av tjenestene ut fra den enkeltes forutsetninger og behov. For å styrke brukermidvirkningen skal spørsmålet "Hva er viktig for deg?" skal være grunnlag for valg av tiltak og tjenester og hvordan disse skal gjennomføres for å nå innbyggeren sine egne mål. Det iverksettes høsten 2019/vinteren 2020 opplæring for ansatte i metodikken "Hva er viktig for deg?".

En faglig sterk helse- og omsorgstjeneste. Det er behov for faglig utvikling med endret og høyere kompetanse, nye arbeidsmetoder og nye faglige tilnærminger. Fokus skal være mestring, tidlig innsats, rehabilitering, forebygging, aktivisering, nettverksarbeid, miljøarbeid, veiledning og bruk av velferdsteknologi. Det skal fokuseres på systematisk kvalitetsforbedringsarbeid og tjenesteutvikling, hvor medarbeidere og ledere sammen arbeider sammen for å finne løsninger på kommunens utfordringer.

Den nye hjemmetjenesten. Hjemmetjenesten møter brukere og deres pårørende i en tidlig fase, og skal bidra til at flest mulig kan bo hjemme lengst mulig, og ha en aktiv og meningsfull hverdag i fellesskap med andre. Dette forutsetter en kultur hos ansatte og holdninger i samfunnet som fremmer egenomsorg, mestring og brukermidvirkning. Det er behov for å øke satsingen på hjemmetjenestene med fokus på tidlig innsats, samt å videreutvikle samarbeidet mellom den offentlige omsorgstjenesten, den frivillige og familiebaserte omsorgen og spesialisthelsetjenesten.

Moderne lokaler og boformer. Utforming skal skje ut fra morgendagens brukere, og det er derfor behov for å se på ulike boformer. Det planlegges en økning i kapasitet i heldøgns helse- og omsorgstjenester i planperioden, særlig innenfor antall korttidsplasser.

Fornyelse og innovasjon. For å sikre gode og bærekraftige helse- og omsorgstjenester i fremtiden, er det behov for nytenking og innovasjon innenfor området. Her vil blant annet utnyttelse av teknologi spille en sentral rolle for å utføre tjenestene på nye måter, og støtte opp under egenmestring og økt livskvalitet. Tjenesten må arbeide aktivt med å utvikle neste og beste praksis, delta i nettverk, partnerskap og på andre delingsarenaer for å sikre innovativ kompetanse og gjennomføringskraft. Tilgjengelige velferdsteknologiske løsninger skal tas i bruk og breddes ut for relevante målgrupper.

Satsingsområder for Helse og omsorg 2020:

Harmonisering av tjenestetilbudet er en viktig del av kommunesammenslåingen, og en forutsetning for at Narvik kommune kan tilby gode og likeverdige tjenester til innbyggerne uavhengig av hvor de bor.

Etablering av pasientsentrert helsetjenesteteam. I samarbeid med UNN etableres det et tverrfaglig team med mål om å utvikle bedre og mer helhetlige tjenestetilbud til brukere med sammensatte/kroniske helseutfordringer.

Etablere mulighet for forsterket skjerming for pasienter i institusjon.

Det skal jobbes videre med hverdagsrehabilitering og bruk av velferdsteknologi. Herunder etablering av teknologisk plattform for velferdsteknologi og utskifting av sykesignalanlegg.

Ansatte innenfor tjenesteområdet skal opplæres og ta i bruk i metodikken “Hva er viktig for deg?”.

Tjenestene skal delta i arbeidet med den nasjonale kvalitetsreformen “Leve hele Livet”.

Dekningsgraden for heldøgns omsorg og dimensjonering av tjenestetrappen skal gjennomgås. Ved å eksempelvis gå ned på dekningsgraden må oppbygging av ambulante tjenester og lavterskel/støttetjenester, bruk av velferdsteknologiske løsninger og nye måter å jobbe på, skje parallelt.

Sikre god økonomistyring gjennom eierskap i enhetene

Øke grad av gjennomføring økonomiplaniltak

Planlegging av Helsehus med et tilbud for hele den nye kommunen

Stabilisering av fastlegeordningen

Tiltrekke og beholde kompetanse. For å sikre kontinuitet og kvalitet i tjenestene vil vi fokusere på tiltak som kan tiltrekke og utvikle kompetente medarbeidere, eksempelvis “heltidskultur”, lønnspolitiske virkemidler, økt kompetanse på arbeidsplaner/turnus, utvikling av kompetanseplaner i enhetene og tiltak for økt nærvær på arbeidsplassen.

6.3.4 Økonomiske tiltak

Fellesnemdas grunnlag					
Kommunalområde: Mestring og Omsorg	2020	2021	2022	2023	Totalt 2020-23
Valgte utfordringer	6 939 797	5 463 196	5 463 196	5 463 196	23 329 385
Valgte nedtrekk	- 15 549 497	- 15 548 948	- 15 548 948	- 15 548 948	- 62 196 341
Netto, valgte	- 8 609 700	- 10 085 752	- 10 085 752	- 10 085 752	- 38 866 956
Bevilget ramme	519 412 367	517 936 315	517 936 315	517 936 315	2 073 221 312

Innen institusjonsområdet arbeides det med tiltak for å ha tilstrekkelig omfang og differensiering på bofellesskap, korttidsplasser og langtidsplasser, det vil si de to øverste trinnene i omsorgstrappen. Omstillingstiltakene det arbeides med vil innebære en endring i sammensetning av plasser, og for 2020 en liten, midlertidig nedgang i omfang. Det anbefales å prioritere etablering av plasser for forsterket skjerming.

Det er etablert 4 ulike “tiltaks pakker” for institusjon og bofellesskapene, som i gir ulik økonomisk effekt, og ulike kapasitetsmessige konsekvenser. Disse ulike løsningene er foreslått på denne måten for å sikre tilstrekkelig kapasitet og omfang av tjenester til tross for økonomiske kutt. Noen av forslagene innebærer vridning av tjenesten, og økt kapasitet av enkelte typer plasser. Det valgte alternativ 1 gir en årlig besparelse på kr 3,9 mill kr, med full effekt fra 2021. Her foreslås en større grad av rendyrking av plasser, og vridning av kapasitet på antall plasser bofellesskap og institusjon. For ytterligere detaljer rundt dette valgte, samt de ikke valgte alternativene, se vedlegg lister valgte og ikke valgte tiltak.

De hjemmebaserte tjenestene bringer inn en portefølje av tidligere vedtatte økonomiplan tiltak, se tabell over. Utover dette defineres en mulighet for ytterligere omstilling i planperioden. Omstillingen vil skje gjennom økt brukerrettet tid, smartere logistikk, digitale tilsyn og annen velferdsteknologi, mer nøktern tildelingspraksis og regelmessig evaluering. Det er gjort en gjennomgang av ulike egenbetalinger og lagt inn en moderat økning. Se vedlegg "kommunale satser" for detaljer.

Med hensyn til valgte utfordringer dreier dette i hovedsak om nye ressurskrevende brukere. For ytterligere detaljer om valgte tiltak vises til vedlegg "valgte tiltak".

Oppsummert så finansierer kommunalområdet Mestring og Omsorg sine egne prioriterte utfordringer, og bidrar i tillegg til fellesskapet med kutt som tilsvarer en netto redusert ramme i økonomiplanperioden.

6.4 Helse og Velferd

Viser til kapittel 6.3.3. for generell beskrivelse av status og utfordringer for fagområdene innen helse, omsorg og sosial. Da kommunalområdet Helse og Velferd består av ulike tjenester innen helse, sosial og integrering blir dette speilet i den videre kapitteinndeling. For eksempel er ulike helsetjenester samlet i det første kapitlet sammen med enhet Tildelingskontor.

6.4.1 Helsetjenester og tildeling

6.4.1.1 Innledning

Enhet Helse- og rehabilitering består av fysio- og ergoterapitjenesten, læring- og friskliv, hverdagsrehabilitering, hjelpemiddellageret samt korttidsavdelingen REO med 15 plasser fordelt på øyeblikkelig hjelp døgnopphold (ØHD), døgnrehabilitering og avansert etterbehandling. Enhet legetjenester består av fastlegeordningen, interkommunal legevakt og tre kommunale legesenter. Enhet forebyggende helsetjenester inneholder helsestasjon- og skolehelsetjeneste, jordmortjeneste, helsestasjon for ungdom og vaksinasjonskontor. Enhet Tildeling består av koordinerende enhet, kreft- og demenskoordinering, generell saksbehandling og boligkontor.

6.4.1.2 Nøkkeltall

Generelt omfatter kommunehelse tilbud på feltene forebygging, skole og helsestasjonstjeneste, annet forebyggende arbeid helse og sosial og diagnose, behandling og rehabilitering. Tabellen nedenfor viser noen kostra-indikatorer på kommunehelseområdet sammenlignet med andre kommuner.

	Narvik 2017	Narvik 2018	Harstad	Ballangen	Tysfjord	Nordland	Kostragrp 11
Netto driftsutg til diagnose, behandling og rehabilitering pr. innbygger	1 681	2 005	2 277	2 656	4 600	2 344	2 015
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb. 0-20 år	1 788	2 734	2 324	1 934	2 954	2 827	2 759
Netto driftsutg kommunehelse i prosent av samlede netto driftsutgifter	4,0%	4,6%	5,1%	5,6%	9,5%	5,4%	4,9%

Tabellen viser at Narvik i 2018 brukte 4,6% av samlede driftsutgifter på kommunehelse, en økning fra 2017 (4%) men mindre enn andre og lavere enn gjennomsnittet for Nordland. Det forebyggende arbeidet retter seg spesielt mot helsestasjon- og skolehelsetjeneste. Utgiftene til disse tjenestene pr. innbygger i målgruppen har økt fra 2017 og er på nivå med gjennomsnittet. Dette er først og fremst gjort mulig gjennom tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet. Kommunen ligger lavt på utgifter til diagnose, behandling og rehabilitering (legetjenester, fysioterapi, ergoterapi). Dette skyldes at det over år ikke har vært rom for å gi et økt tilbud på disse området innenfor tildelte rammer.

6.4.1.3 Status og utfordringer

Den nasjonale opptrapping innenfor habilitering og rehabilitering har vært marginal med hensyn til rammeoverføringer. Tysfjord, Ballangen og Narvik kommune har utarbeidet felles handlingsplan for fagområdet. Narvik kommune har fått endel tilskuddsmidler fra Fylkesmannen for å bedre kvalitet/system på fagområdet, men lite til reell vekst. Ballangen og Tysfjord kommune har vært underdimensjonert på rehabiliterende tjenester.

I 2020 går vi inn i siste år der staten legger til rette for styrket grunnbemanningen i helsestasjonen og skolehelsetjenesten. Dette gjennom søkbare prosjektmidler. Narvik og Ballangen kommune har søkt og fått betydelige midler til dette i 2017, 2018 og 2019. I løpet av 2020 må det lokalt tas stilling til hva framtidig bemanning i disse tjenestene skal være. Med synkende barnekull vil det å opprettholde nivå på ansatte i tjenesten gi en indirekte vekst.

Det er en nasjonal utfordringer med rekruttering og stabilisering av allmennleger. Listelengden oppleves som for lang og oppgavene for omfattende. Lokalt merkes dette spesielt da vi har mange eldre fastleger og står derfor overfor et generasjonsskifte, samt at det rapporteres om høyt arbeidspress. Til våren legges det fram en nasjonal Handlingsplan for allmennlegetjenesten som en partssammensatt gruppe har utarbeidet. Planen vil bli viktig for Narvik kommune sin planlegging framover, herunder også bruk av økonomiske virkemidler.

En egen enhet for tildeling av helse- og omsorgstjenester vil styrke omfang og kvalitet i saksbehandlingen. Den nye kommunen må harmonisere tildelingspraksis og få kontroll på omfang av tjenester som tildeles. Hele omsorgstrappen skal benyttes og tildelingene skal være nøktern.

6.4.2 Barnevern

6.4.2.1 Innledning

Enhet Barnevern og ressursteam består av to deltjenester. Den ene består av det mer tradisjonelle barnevern som jobber med saksbehandling i barnevernsaker, ulike tiltak og akuttberedskap. Den andre er ressursteamet som arbeider med forebyggende hjelpetiltak for barn, ungdom og foreldre. Narvik kommune blir vertskommune for barnevernsamarbeidet mellom Narvik og Evenes med oppstart 1. januar 2020. Narvik kommune er også vertskommune for krisesentertilbudet for de nærliggende kommunene i regionen.

6.4.2.2 Nøkkeltall

Nedenfor en del kostraindikatorer på barnevernområdet.

	Narvik 2017	Narvik 2018	Harstad	Ballangen	Tysfjord	Nordland	Kostragrp 11
Barnevern netto driftsutgifter andel av totale utgifter (%)	2,8%	2,7%	4,0%	3,0%	4,0%	3,5%	3,7%
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten	9 634	9 932	12 036	13 228	24 943	12 710	11 903
Andel netto driftsutgifter til barn som er plassert av barnevernet (f.252)	57,7%	54,4%	52,8%	43,2%	27,5%	59,5%	60,4%
Andel netto driftsutgifter til saksbehandling (funksjon 244)	33,6%	34,7%	36,6%	50,9%	94,0%	28,8%	28,2%
Stillinger med fagutdanning av alle fag- og tiltaksstillinger	90,2	97,8	103,2	100,0	100,0	100,5	98,7

Tabellen ovenfor viser at 2,7% av kommunens netto driftsutgifter går til barnevernområdet, en svak nedgang fra 2017 og mindre enn andre kommuner. Driftsutgifter pr. innbygger i målgruppen er ca 10 000 kr som også er noe lavere enn andre. Netto driftsutgifter pr barn plassert av barnevernet er høyt, men kan skyldes tilfeldig variasjon da et fåtall tilfeller kan være ekstremt kostbare mens andre er innenfor vanlige rammer. Kommunen scorer bra på fagutdanning og har ikke unormalt høye kostnader til saksbehandling.

6.4.2.3 Status og utfordringer

Den kommunale barneverntjenesten blir nøye overvåket av Fylkesmannen, SSB og Bufdir. Kommunen rapporterer jevnlig til disse instansene og tjenesten i Narvik kommune ligger på grønt nivå på de fleste indikatorer. I 2019 har tjenesten innført døgnkontinuerlig vaktordning for akutt beredskap. Bakvaksordning er formalisert og medfører at personell med barneverntjenestens kompetanse kan bidra og samarbeide med andre hjelpeinstanser dersom det oppstår en alvorlig situasjon utenfor kontortid.

Stadig flere ungdommer, der kommunen har overtatt omsorgen, ønsker ettervern/oppfølging etter fylte 18 år. Dette vurderes som en positiv tendens men har en økonomisk konsekvens. Siden 2014 har tilskudd fra Fylkesmannen finansiert stillinger i de kommunale barneverntjenesten og i 2020 vil 7 årsverk i Narvik barneverntjeneste være finansiert av disse tilskuddene. I 2020 kommer en ny barnevernlov. Enheten arbeider med å forberede seg på dette.

Ressursteamet har fokus på forebyggende tiltak, og jobber med flere evidensbaserte metoder.

6.4.3 NAV og integrering

6.4.3.1 Innledning

Denne delen beskriver enhet NAV som består av den kommunale delen av arbeids- og velferdsforvaltningen og Integreringsenheten som både inneholder tjenesten voksenopplæring, flyktningtjeneste samt tilflyttert tilbud.

6.4.3.2 Nøkkeltall

Det kommunale NAV-området omfatter råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid (d.v.s. sosialkontortjeneste, informasjon, gjeldsrådgivning, flyktning, saksbehandling), kvalifiseringsordningen og ytelser til livsopphold. (Kostra skiller ikke mellom flyktninger og andre).

	Narvik 2017	Narvik 2018	Harstad	Ballangen	Tysfjord	Nordland	Kostragrp 11
Andel netto driftsutgifter til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	23,0%	20,5%	21,6%	32,9%	-41,0%	35,0%	26,9%
Andel netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp	44,2%	41,2%	29,7%	24,6%	111,4%	27,5%	31,8%
Gjennomsnittlig introduksjonsstønad pr. mottaker	91 756	124 920	121 867	111 834	-	0	0
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter	5,6%	5,1%	5,4%	6,4%	1,3%	5,9%	5,2%
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	40,4%	40,9%	29,1%	45,3%	36,5%	36,2%	39,3%
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år av innbyggere 20-66 år	4,6%	4,2%	3,0%	4,5%	5,8%	4,0%	4,1%

Tabellen viser at 5,1% av kommunens netto disponible midler brukes på dette formålet. Av dette går ca 20% til rådgivning, veiledning (saksbehandling). Mens andelen til formålet tilsvarende det andre kommuner bruker, er andelen som går til saksbehandling m.v. lavere. Det fremgår også at andelen til økonomisk sosialhjelp, i Narvik på 41,2%, er høyere enn i andre kommuner. En mulig forklaring kan være at lav saksbehandlingskapasitet gjenspeiler seg i mer sosialhjelp. En ser at utgiftene til råd, veiledning m.v. er lavere enn andre kommuner målt pr. innbygger i aldersgruppen 20-66 år og at brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp jevnt over er høyere. Andelen sosialhjelpsmottakere i aldersgruppen 20-66 år samsvarer med tilsvarende i andre kommuner, men kanskje er andelen mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde er høyere enn den bør være.

6.4.3.3 Status og utfordringer

Integrering

IMDis årlige anmodning er klar for 2020. Nye Narvik kommune anmodes om bosetting av 25

flyktninger. Det er en reduksjon fra anmodning om 28 flyktninger i 2019. Hovedsakelig vil det være familier direkte fra flyktningleir.

Med vedvarende lave tall for anmodning om bosetting av flyktninger, fortsetter integreringstilskuddet fra IMDi å synke. Som en konsekvens av dette har Integreringsenheten i Narvik kommune i 2019 vært nødt til å effektivisere og tilpasse drift og bemanning etter lavere budsjetter. Dette er en situasjon som vil vedvare i 2020, men i noe mindre grad. Ballangen kommune har ikke vært anmodet om bosetting av flyktninger de siste årene og er på svært synkende integreringstilskudd, i tillegg til en betydelig reduksjon i norsktilskuddet. Dette er konkrete tilpasninger som Integreringsenheten er nødt til å ivareta i økonomiplanperioden. I 2020 må Integreringsenheten finne en balanse hvor en klarer å ivareta en kvalitetsmessig norskopplæring samtidig som tilstrekkelig oppfølging av flyktninger med mål om varig tilknytning til arbeidslivet, til tross for krav om effektivisering i enheten.

Med vedvarende lave tall for anmodning om bosetting er det en forventning om lavere utbetaling av introduksjonslønn da det vil være færre deltakere i introduksjonsprogrammet.

Integreringsenheten har flere deltakere som er blitt innvilget ekstra år på introprogrammet. Dette medfører ekstra utgifter for enheten, men dette skal kunne ses direkte mot lavere utgifter på NAVs sosialbudsjett og er noe området må vurdere en tilnærming til i 2020 for å finne en balanse.

Integreringsenheten har i løpet av 2019, dedikert en ressurs til å innhente søkbare tilskudd som skal bidra til å øke ikke-budsjetterte inntekter til igangsetting av prosjekter og ivareta spesielle behov blant deltakerne. I 2020 er det en forventning om en betydelig økonomisk effekt av dette arbeidet.

Integreringsenheten flyttet sommeren 2019 inn i nye lokaler på Havnens Hus. Gjennom samlokalisering av enheten og deltakerne er det en forventning om effektivisering og mulighet for tettere oppfølging, som igjen skal gi effekt i resultater.

NAV

NAV i Ofoten påvirkes av kommunesammenslåingen. Fra 1 januar 2019 ble Evenes og Gratangen en del av NAV Narvik og fra og med 1 januar 2020 slås NAV-kontorene i Narvik, Ballangen og Østre Tysfjord sammen til ett kontor. Sammenslåingen omfatter både kommunale- og statlige tjenester.

I prosjektet med sammenslåing er det lagt til grunn at en betydelig del av tjenesteproduksjonen kan utføres digitalt. I 2019 er det gjennomført opplæring av alle ansatte med sikte på å gjøre den enkelte bedre i stand til å samhandle digitalt med brukere og medarbeider, uavhengig av hvor den enkelte har sitt bosted.

Det legges derfor til grunn at det skal være et NAV-kontor som tar hånd om kommunale sosialfaglige tjenester og statlige NAV-tjenester for hele arbeidsmarkedsregionen, som i dag består av Østre Tysfjord, Ballangen, Narvik, Evenes og Gratangen. Det arbeides også med å ta ut mulige effektiviseringsgevinster som oppstår når kontorene slås sammen.

Arbeidet med kontinuerlig forbedringer fortsetter i det nye kontoret og det er et mål å bli litt bedre hver dag. Metodikk knyttet til kontinuerlig forbedring ligger til grunn i den daglige arbeidsmetodikk, og videreføres også i 2020 i det nye NAV-kontoret.

Aktivitetsplikten ved tildeling av økonomisk sosialhjelp trådte i kraft i Juli 2016. Dette innebærer at det skal stilles vilkår om deltakelse i aktivitet for mottakere av sosiale stønader.

I NAV ble dette løst ved at man har etablert aktiviteten «Arbeid Først» for å fange opp kandidater som trenger hjelp til å komme over i arbeid/aktivitet. Tiltaket er et samarbeid mellom NAV og flere kommunale enheter og bedrifter som melder inn arbeidsoppdrag. NAV

Narvik matcher de ulike arbeidsoppgavene med kandidatene fra brukerporteføljen.

Tilstrømmingen av nye kandidater har vært økende gjennom i hele perioden fra oppstart til utgangen av 2018. I 2019 ble det satt i gang et nytt tiltak i den statlige delen av NAV, som kalles "jobbstart". Tiltaket tar sikte på å fange opp unge arbeidssøkere og skolere disse slik at de blir bedre i stand til å søke arbeid. "Arbeid Først" er nå implementert i Jobbstart. Dette har medvirket til at flere unger nå er over på annen aktivitet, noe som bidrar færre unge brukere på sosialhjelp og til nedgang i utbetalingen på sosialbudsjettet.

Et viktig arbeid i NAV er å avklare brukerne til riktig ytelse, herunder også AAP (arbeidsavklaringspenger) og varige trygdeordninger for langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp. Det overordnede målet er at i Narvik kommune skal ingen som er i stand til å bidra i arbeid/aktivitet, få anledning til å gå på passive stønader over tid.

6.4.4 Økonomiske tiltak

Fellesnemndas grunnlag					
Kommunalområde: Helse og Velferd	2020	2021	2022	2023	Totalt 2020-23
Valgte utfordringer	2 722 013	3 072 013	3 072 013	3 072 013	11 938 052
Valgte nedtrekk	- 1 150 000	- 2 150 000	- 2 150 000	- 2 150 000	- 7 600 000
Netto, valgte	1 572 013	922 013	922 013	922 013	4 338 052
Bevilget ramme	153 277 396	152 627 396	152 627 396	152 627 396	611 159 584

Med hensyn til Kostra så ligger tjenestene innen helse, barnevern og sosial på et lavere eller gjennomsnittlig økonomisk nivå sammenlignet med andre kommuner. Det legges derfor samlet sett opp til en svak styrking av området. Under valgte utfordringer kan nevnes styrking av LIS-1 (turnuslege), midler til nødnett, ergoterapitilbud i Ballangen og Kjøpsvik samt jordmorstilling. Det legges inn midler til låneopptak for etablering av Helsehus. Midler til økt kapasitet på REO når helsehuset tas i bruk i 2023 må identifiseres i planperioden. Det er gjort justering på egenbetalinger for trygghetsalarmer, som fører til noe økt inntekt. Denne inntekten vil brukes til å oppgradere trygghetsalarmene og kjøpe inn nye ved behov. For mer detaljer om nye satser for egenbetaling vises til vedlegg "Kommunale satser 2020". For mer info om valgte og ikke valgte tiltak innen kommunalområdet Helse og Velferd vises til vedlagt liste "Valgte og ikke valgte tiltak".

6.5 Plan, Næring, Kultur og Teknisk drift

6.5.1 Areal og samfunnsutvikling

6.5.1.1 Innledning

Areal- og samfunnsutvikling har følgende tjenester fra 2020

- Plan, folkehelse og miljø
- Fradeling og oppmåling
- Byggesak
- Kart
- Narturforvaltning, havbruk og landbruk
- Eiendomsskatt

I tillegg har enheten flere prosjekter av ulik størrelse.

Enheten er har også koordinatoransvaret for vannområdet Ofoten, samt er har et vertskommunesamarbeid med Evenes kommune på flere områder

6.5.1.2 Nøkkeltall

Tabellen nedenfor vis utvalgte kostra-indikatorer for Plan.

	Narvik 2017	Narvik 2018	Harstad	Ballangen	Tysfjord	Nordland	Kostragrp 11
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter	0,70 %	0,80 %	0,70 %	1,10 %	0,30 %	0,60 %	0,70 %
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging per innbygger	392	513	411	825	317	422	421
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger	99	171	148	278	186	171	111
Netto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger	17	11	54	161	392	72	63
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger	215	207	222	144	-11	216	284
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling som andel av kommunens samlede netto driftsutgifter	0,4%	0,3%	0,4%	0,2%	0,0%	0,3%	0,5%
Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger	211	246	123	126	43	162	158
Gj. snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist. Kalenderdager	35						
Gj. snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist. Kalenderdager	15						
Område- og detaljreguleringsplaner vedtatt av kommunen siste år	4	8	11	2	1	118	218

6.5.1.3 Status og utfordringer

Enheten er kompleks og har mange ulike fagfelt. Det vil fremover være viktig å på plass lik praksis og rutiner innenfor de ulike fagfeltene.

For byggesak vil restanser og at det har vært en ulik digitalisering i de tre gamle kommunene være en utfordring. Tidligere Ballangen kommune har ikke digitalisert sitt gård- og bruksnummerarkiv, som betyr at dette fortsatt vil være papir. Det er tre ulike praksiser fra de gamle kommunene, og dette må gjennomgås slik at man får mest mulig likebehandling i den nye kommunen.

Det er ulike planregimer fra tre kommunene, dette medfører at det fremover kan være ulik praksis og forskjellige bestemmelser. Det er derfor viktig at utarbeidelse av planer prioriteres. Det vil være viktig å få på plass felles satsingsområder innenfor folkehelse. Dette vil påvirke alle tjenestene under enheten.

For landbruk vil være viktig å på lik praksis for ettersøk av falt vilt og godt grensesnitt inn mot i andre tjenesteområdene.

Det er i dag tre ulike skattegrunnlag i de tre kommunene. I løpet av 2020 må man ta stilling til hvilken metode skal benyttes ved retaksering i ny kommune. Det er i dag ikke mulig å si hvordan de ulike metodene vil slå ut for innbyggerne og fremtidig inntekter for kommunen.

6.5.2 Kultur

6.5.2.1 Innledning

Den nye enheten består av bibliotek i Narvik, Ballangen og Tysfjord. Den samiske bokbussen er avviklet og det arbeides med å ivareta den samiske litteraturen i bibliotekene etter at den samiske bokbussen ble avviklet. Kulturskolen i den nye kommunen har varierende tilbud i hele kommunen. Allmenn kultur består av ungdomsklubber i Narvik og Ballangen. Tysfjord har en privat klubb. Aktivitetssenter for eldre i Narvik drives i samarbeid med Agenda. I Ballangen og Narvik har vi frivillighetssentral. Idrett er fordelt mellom enhet Eiendomsforvaltning og enhet Kultur. Eiendomsforvaltning har ansvar for drift av anlegg og fordeling av treningstider i anleggene. Kulturenheten har ansvar for kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelse, spillemidler samt samhandling med lag og foreninger. Kinodriften er satt ut til ekstern driver i Narvik og i Ballangen er det Bygdekino. Tysfjord har ikke kino.

6.5.2.2 Nøkkeltall

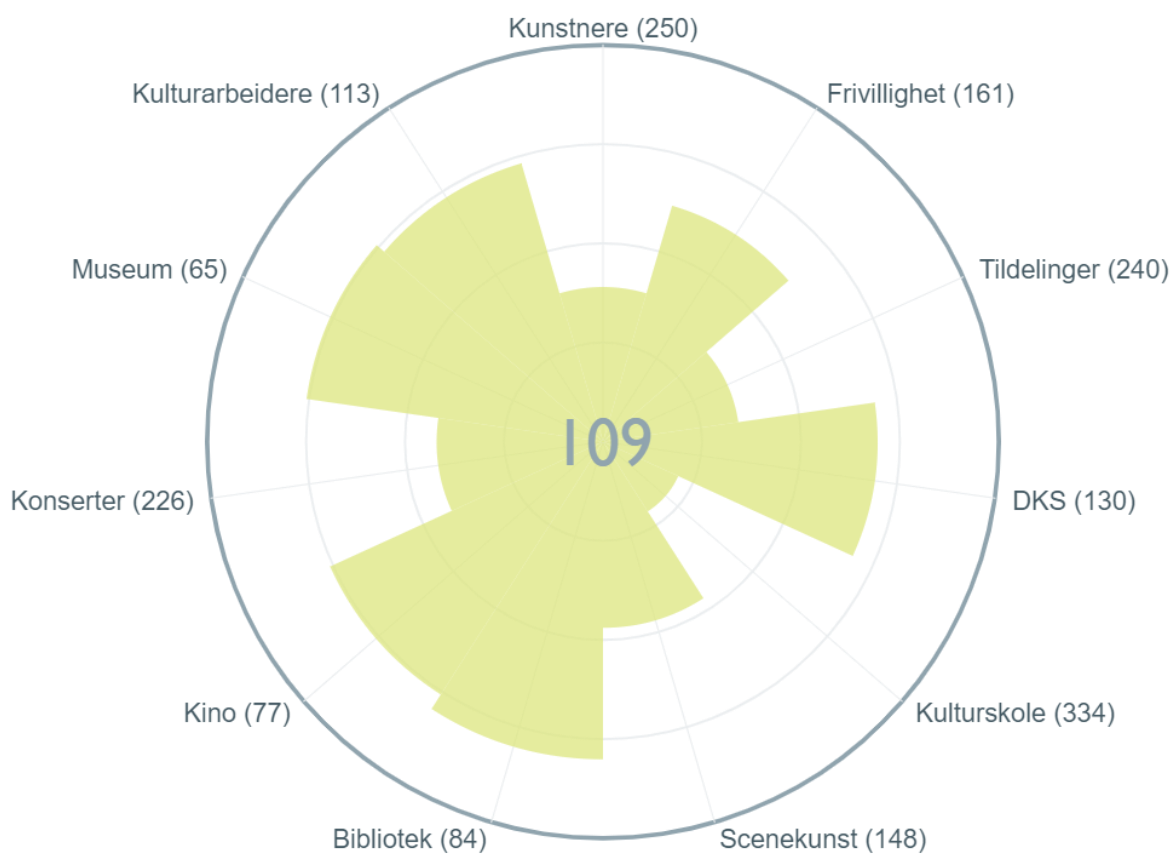
Tabellen nedenfor viser en den utvalgte kostra-indikatorer for Narvik, Ballangen og Tysfjord.

	Narvik 2017	Narvik 2018	Harstad	Ballangen	Tysfjord	Nordland	Kostragrp 11
Bibliotek netto driftsutgift av del av totale utgifter (%)	0,4%	0,4%	0,4%	0,7%	0,3%	0,4%	0,5%
Bibliotek netto driftsutgift beløp per innbygger	242	255	260	554	279	292	310
Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg netto driftsutgift andel av totale utgifter	0,2%	0,2%	0,1%	0,1%	-0,1%	0,2%	0,2%
Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg netto driftsutgift beløp pr innbygger	91	106	35	49	1	150	153
Kino netto driftsutgift andel av totale utgifter (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
Kino netto driftsutgift beløp pr innbygger	8	7	0	0	8	-12	37
Kommunale driftstilskudd til lag og foreninger pr lag som mottar	61 588	31 727	158 538	15 000	120 000	22 721	25 721
Korrigerte brutto driftsutgifter (383). Musikk og kulturskole pr innbygger	240	246	286	415	326	452	531
Kultursektoren, kommune netto driftsutgifter av totale utgifter	3,1%	3,3%	4,1%	4,3%	2,5%	3,7%	3,5%
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kr.	1 830	2 078	2 428	3 270	2 366	2 521	2 222
Besøk i folkebiblioteket per innbygger	7,8	9,2	4,7	3,3	-	6,4	5,3
Utlån alle medier fra folkebiblioteket pr innbygger	2,5	2,3	2,2	2,5	2,5	2,5	3,1
Brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler pr innbygger	25 264	26 280	13 033	23 423	18 690	25 782	20 230

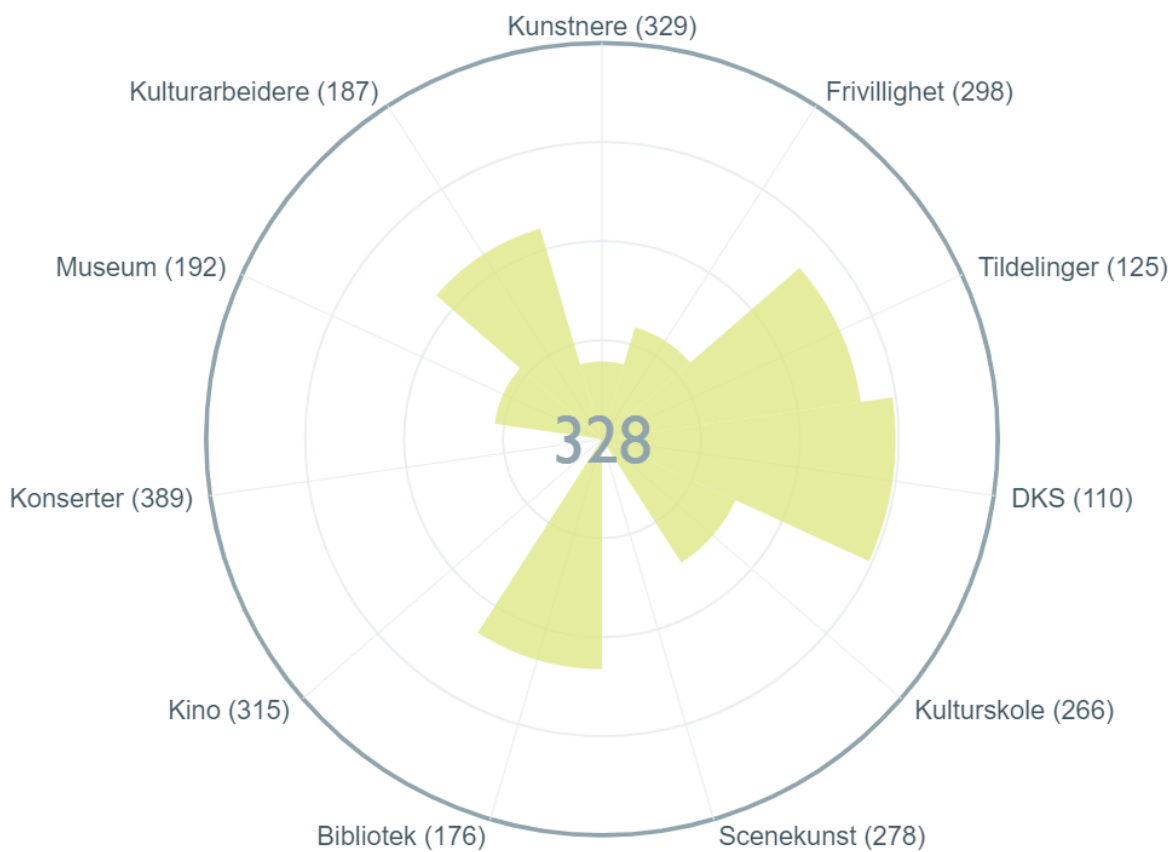
Kultur (kultur og idrett) omfatter hovedsakelig formålene kulturskole, bibliotek, idrett, kino, museum og tilskudd til lag og foreninger samt samhandling med kulturaktørene I 2018 gikk 3,3% av kommunens disponible midler, tilsvarende ca 2000 kr pr innbygger, til formålet. Narvik bruker noe mindre enn andre kommuner i oversikten. Av totale driftsutgifter til kultur/idrett, gikk 0,4% til bibliotekets formål eller 255 kr pr innbygger, noe lavere enn andre kommuner. Biblioteket kan vise til 9,2 besøk pr innbygger mens utlån av bøker er 2,3 pr innbygger som er på nivå med andre. Kulturskolen har driftsutgifter tilsvarende ca 1 900 kr pr innbygger mens driftsutgifter pr bruker er på linje med andre kommuner. Posten kommunale tilskudd til lag og foreninger, gjennomsnittlig kr 31 700 pr forening, har gått ned fra 2017 men ligger over gjennomsnittet for fylket og gruppe 11. Ellers er det variasjoner mellom kommunene. Tilskudd til andres idrettsanlegg utgjør 106 kr pr innbygger som er mer enn andre kommuner men mindre enn Nordland og gruppe 11. Kinodrift belaster kommunen lite.

Norsk kulturindeks 2019

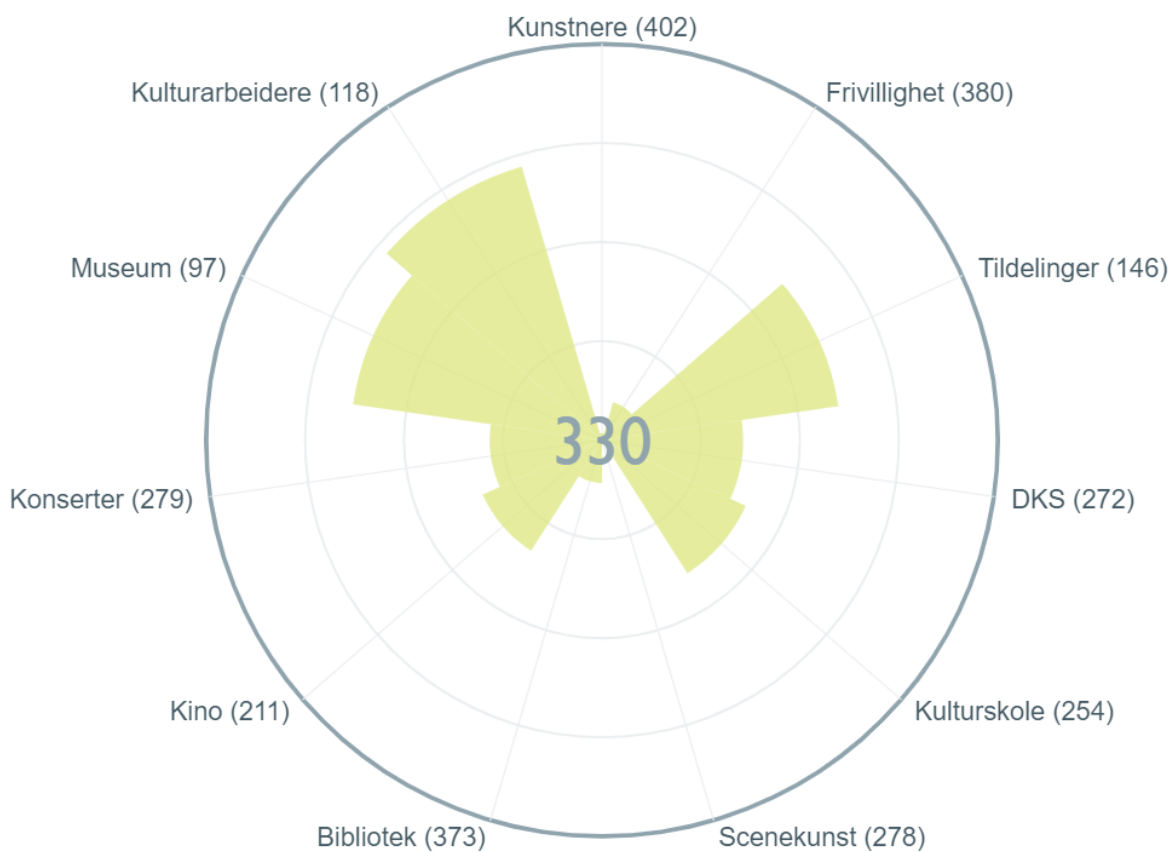
NARVIK

BALLANGEN

TYSFJORD

Grafer som viser hvordan kulturutviklingen er i den nye kommunen. Dette er ikke bare kommunale tilbud men en oversikt over all kulturarbeid i kommunen.

Narvik har løftet seg fra 200 plass i 2014 til 109 i 2018. Plasseringen er i forhold til landets kommuner. Dette skyldes i hovedsak bibliotek, kulturarbeidere og frivillighet.

Ballangen har hevet seg fra 354 plass i 2014 og 402 plass i 2017 til 323 i 2018. Dette skyldes kulturskolen, kulturarbeidere, den kulturelle skolesekken og bibliotek.

Tysfjord var på 272 plass i 2014 er nå nede på 331 plass. Dette skyldes stor nedgang i kulturarbeidere, kunstnere, kulturskole og bibliotek.

6.5.2.3 Status og utfordringer

Bibliotek er det området som har fått det største løftet i sektoren de siste årene i avdeling Ballangen og Narvik. Det er svært viktig å ta ut effekten av investeringen i det nye bygget i avdeling Narvik gjennom å øke tilbudet og tilgjengeligheten. Bibliotek er en demokratisk møteplass som appellerer til alle aldersgrupper og innbyggere med ulik kulturell bakgrunn. Særlig viktig er det å treffe barn og unge. Biblioteket som en arena for aktivitet har vært en suksess og vil videreutvikles i hele kommunen i årene som kommer. Mange ønsker å legge arrangementer til biblioteket. Biblioteket er et lavterskeltilbud. Målgruppen er alle som bor i landet og bibliotekloven nevner spesielt alle som har vansker med å bruke biblioteket. En viktig samfunnsoppgave er derfor å tilby assistanse til mennesker som mangler kompetanse på for eksempel nye medier eller teknologi og som trenger hjelp til å bruke digitale tjenester. Biblioteket er også en viktig arena for innvandrere og flyktninger. Her møter de norsk kultur og tradisjon. Biblioteket er derfor en viktig brikke for en vellykket inkludering i det norske samfunnet, og den nye revideringen av folkebibliotekloven presiserer denne funksjonen. Biblioteket som møteplass krever god fysisk tilgjengelighet og brukerorientert åpningstid.

Narvik kulturskole mangler tilbud på fagfeltene utenom musikk og dans. Erfaringer fra andre kommuner tilsier at en må etablere tilbud innen andre fagfelt med samme kompetansekrav som musikk og dans men samtidig er det også klart at etableringen av tilbud innen bildefag og teater ikke krever store stillingsressurser. Danseseksjonens har behov for gode lokaler. Dagens løsning fører til lave elevtall og utfordrende rekruttering. Dette betyr at driftskostnadene blir høyere pr elev. Det er innen dans, kunst, og dramafagene man kan undervise i større grupper. Det er en utfordring også å få et likeverdig og bredt tilbud i hele kommunen. Her kreves det tilføring av ressurser for å få dette til. I Tysfjord er det kun en 50% stilling. Mye av kulturtilbudet i Tysfjord har vært finansiert med "engangspenger" fra fond og tilskudd fra Sametinget.

Narvik kommune er vertskap for et videregående skoletilbud innen musikk og dette er viktig for kommunens oppvekstmiljø og kulturliv. Denne linjen er på det meste nedlagt, kun et tilleggsvalg for elevene. Kulturskolen bør da gi tilbud på samtlige instrumenter som det skal gis tilbud på i videregående skole. Narvik Videregående skole har over tid vært kulturskolens viktigste samarbeidspartner for kompetansebygging i fagområdet musikk og utgangspunktet for videre samvirke og synergi er svært godt. For skoleåret 2018/19 kjøpte en ressurser fra Narvik VGS tilsvarende 75% i gitar og sang. Denne ressursen er overført til kulturskolen fra skoleåret 2019/20. Kulturskolen mangler tilbud til barn i førskolealderen og ei organisert spesialavdeling med tilbud til barn og unge med spesielle behov/funksjonshemming. Det er også behov for å gi gratis tilbud til enkelte grupper.

Det er synliggjort behov gjennom tiltak i budsjettet på det som kan gi et likeverdig kulturtilbud i hele kommunen.

Satsingsområder

Kulturutviklingen i Narvik skal være:

- Jobbe med Smart Narvik
- Nyskapende og gi sterke opplevelser for alle
- Engasjerende for barn, unge og eldre
- Identitetsskapende
- Drivkraft for å gjøre Narvik attraktivt som reisemål
- Bygd på samarbeid
- Internasjonalt orientert og flerkulturell
- Skape kulturarbeidsplasser
- Fokus på folkehelseperspektivet

I 2016 vedtok KS å ta inn kulturfeltet i sitt område. Det er vedtatt et felles kulturprosjekt i samarbeid med Norsk kulturskoleråd som skal bidra til å sette kulturskolene, og kulturfeltet generelt, inn i en helhetlig kommunal og fylkeskommunal tjenesteproduksjon. Prosjektet skal bidra til bevisstgjøring av kultur som interessepolitisk område i KS, regionalt og nasjonalt. Dette betyr at kulturfeltet får et bedre fokus i samfunnsutviklingen. Etter endt prosjektperiode er målene at:

- Kommunalt og fylkeskommunalt eierskap innen kulturfeltet er tydeliggjort i kommunale og fylkeskommunale plan- og strategidokumenter.
- Kulturlivet i kommuner og fylkeskommuner er en tydelig premissleverandør på arenaer hvor nasjonal kulturpolitikk utvikles.
- Kommunenes og fylkeskommunenes behov på kulturområdet er tydeliggjort i KS
- Kulturfagenes egenart er satt på dagsorden i utviklingen av kommunenes og fylkeskommunenes helhetlige tjenesteproduksjon

6.5.3 Veg og Park

6.5.3.1 Innledning

Veg og park

- Forvaltning/drift/vedlikehold/investering av kommunale veier, trafikkarealer
- Forvaltning/drift/vedlikehold av offentlige parker, lekeplasser, minnesmerker
- Parkeringsordningen i Narvik kommune
- 30 årsverk nye Narvik kommune
- Stor andel kjøp av tjenester med anbud

Drift- og vedlikehold av offentlige, kommunale veier er lovpålagt for kommunen, jfr. Veglovens bestemmelser.

Den faglige anbefalingen er at kommunen bør legge til rette for en trafikkavvikling som skal ta hensyn til trafikantenes behov og miljøet på- og langs vegene. Veinettet danner en av selve grunnsteinene i hele den kommunale infrastrukturen. Dårlige veger medfører store ekstrakostnader både for næringslivet og andre brukere av vegnettet, dårligere miljø langs vegene og reduksjon i trafikksikkerhet. Det er med andre ord god økonomi i å investere i et godt utbygd og vedlikeholdt vegnett.

Noen driftstall gml Narvik

160 km veg (5% er grusveg), 1000 sluker, 500 stikkrenner, 14 bruer, 27 km rekkverk, 24 km

kantstein, 25 km fortau, 210 km vegskråning, 9 km forstøtningsmur, 140 fartshumper, 45000m2 parkeringsplasser, 1500 skilt, 35 stk offentlig parkanlegg, 14 offentlig lekeplasser, 30 minnesmerker.

Noen driftstall gml Ballangen/Tysfjord øst

137 km veg (71% er grusveg), 15 bruer, 8 km rekkverk, 93 km grøft, 255 km skråning, 1 km fortau, 7024 m2 parkering

6.5.3.2 Nøkkeltall

	Narvik 2017	Narvik 2018	Harstad	Ballangen	Tysfjord	Nordland	Kostragrp 11
Andel netto driftsutgifter for samf. i alt av samlede netto driftsutg.	1,6%	0,2%	1,9%	3,7%	6,1%	2,5%	2,1%
Brutto driftsutg. til gatebelysning langs kommunale veier og gater per kilometer belyst vei	24 767	25 440	37 088	16 233	3 846	18 013	20 532
Brutto investeringsutgifter i kr pr innbyggere, komm.veier og gater	2 038	2 084	1 720	55	485	1 189	1 582
Netto driftsutgifter i kr pr. innbyggere, komm. veier og gater	989	1 157	1 669	2 729	4 443	1 773	1 383
Netto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	125442	146626	193650	71702	131569	120000	102933
Antall parkeringsplasser skiltet for forflytningshemmede per. 10 000 innb.	12	12	10	8	0	17	22
Antall utstedte parkeringstillatelser for forflytningshemmede pr. 10 000 innb.	113	113	132	0	0	109	133
Andel kommunale veier og gater uten fast dekke	7,5%	6,8%	17,8%	68,1%	38,5%	44,7%	40,3%

Nøkkeltall for Tysfjord viser ikke fordelingen Tysfjord øst/vest. Det er usikkerhet vedr. vegnett m.h.t. om det foreligger feilrapporteringer.

Nøkkeltallene indikerer at både Ballangen og Tysfjord øst har et høyt antall kilometer vegnett pr innbygger. Nøkkeltallene for Narvik gjenspeiler satsingen på vegnett for å redusere etterslepet og redusere antallet veier i rød sone.

6.5.3.3 Status og utfordringer

Status

Noen viktige tall i forhold til kommunale veger i nye Narvik (Kilde: Sweco Rosy 2018/19).

Etterslepet på kommunale veger i nye Narvik kommune er på tilsammen 97 millioner kroner Dette fordeler seg som følger::

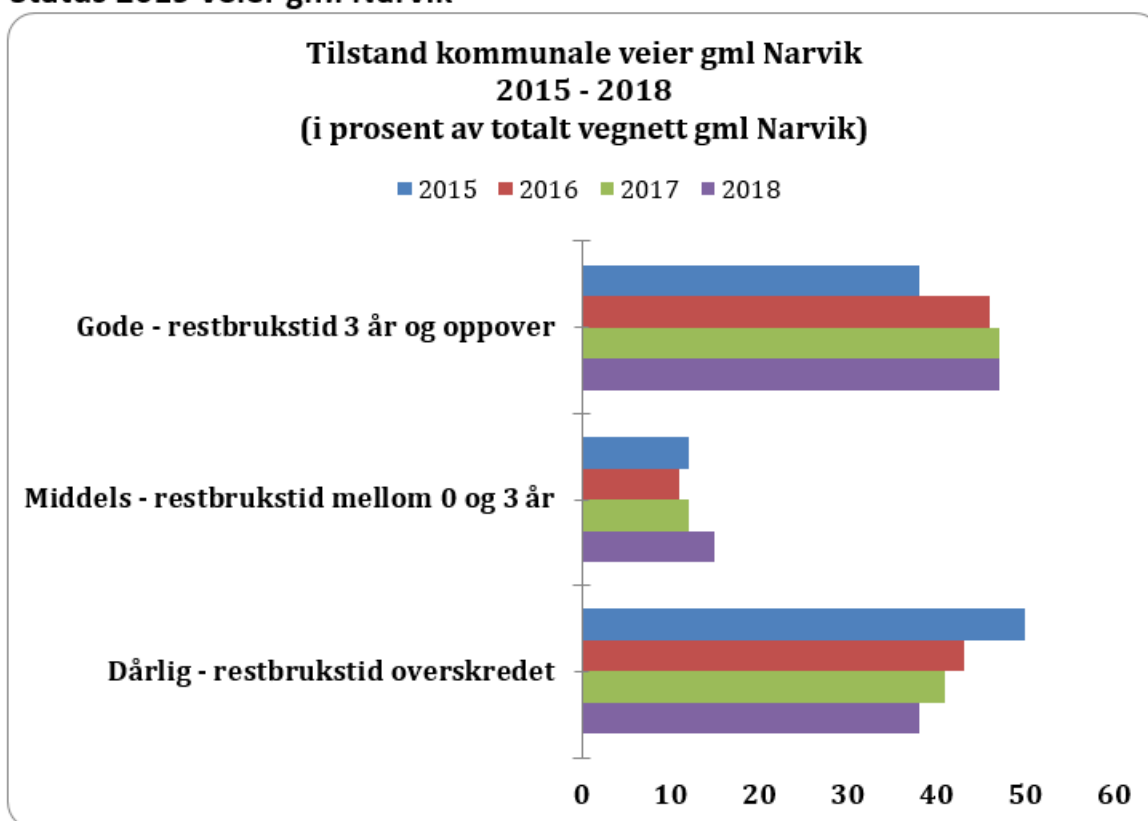
- Gml Narvik – 45 mill kroner
- Gml Ballangen/Tysfjord øst – Grusveier – 33 mill kroner
- Gml Ballangen/Tysfjord øst – Asfaltveier – 19 mill kroner

Nødvendige sikkerhetstiltak for kostnadskrevende akuttutbedring på vegnettet p.g.a. manglende vedlikehold akselererer årlig fortsatt relativt hurtig.

Gatelys i gml Ballangen/Tysfjord øst er eid av kommunen og har i stor grad stort behov for større utskiftning, inkl endel lyspunkt sannsynligvis ikke tilfredsstillende forskriftene. Dette i motsetning til gml Narvik hvor Nordkraft eier gatelysene. Det må jobbes videre med vurdering evt strukturelle grep.

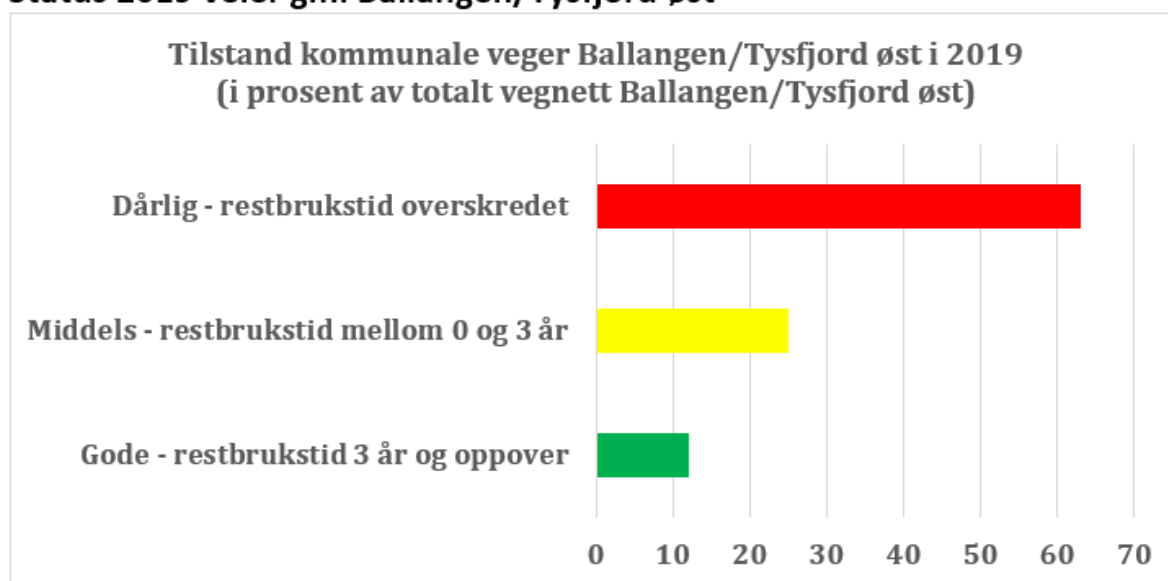
Parkdrift innehar en økonomisk størrelse slik at drift og kvalitet kan holdes på en godt nivå innenfor arealet gml Narvik kommune. Gitt budsjettstørrelse gir ikke rom for større tiltak utover i nye Narvik kommune.

Status 2019 veier gml Narvik

Veger i rød sone (dårlig) er redusert til 37% mens veger i grønn sone (gode) er økt til 50% i 4 års perioden. Vedtatt strategi/prioritering innenfor både investeringsbudsjett og vedlikeholdsbudsjett siden 2015 har gitt forventet effekt. Strategien i gml Narvik siden 2015 har vært å redusere andel veger i rød sone til maksimalt 20% om 10 år, hvorav alle samleveier/hovedveier skal være i grønn sone

Status 2019 veier gml Ballangen/Tysfjord øst

Dette er registrering utført 2019 for dette vegnettet i gml Ballangen/Tysfjord øst. Hele 63% av

vegnettet er i rød sone (dårlig). Dette er særdeles høyt. Kun 12% av vegene er i grønn sone (gode). Dette gir særdeles store utfordringer i årene framover

Veger i rød sone kan beskrives som at forfallet på vegene er stort og akselerer hurtig. For hele vegkonstruksjonen og sideanlegg er det behov for middels/omfattende renovering/påkostning

Utfordringer

Status beskriver hvordan nye Narvik kommune vil ha en meget høy andel av veger i rød sone.

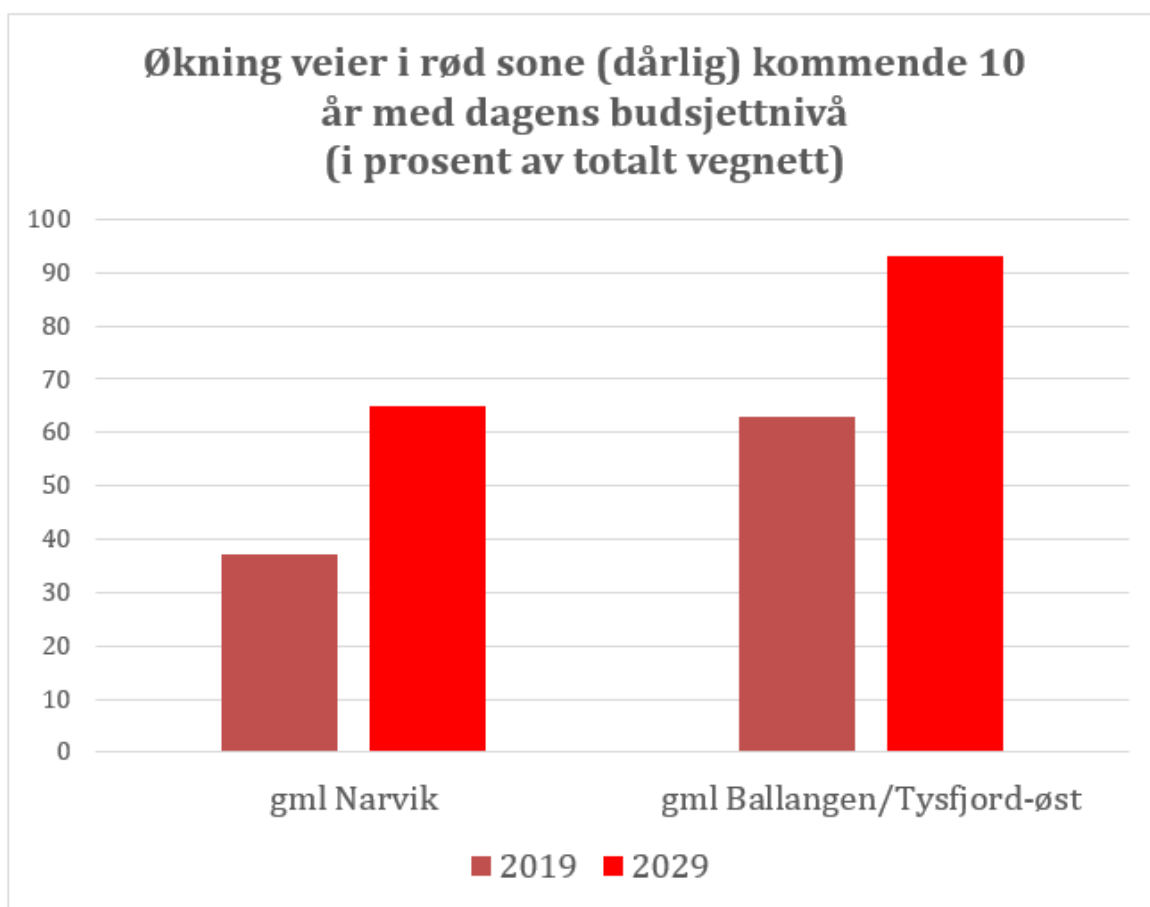
Strategien for vegnett i gml Narvik kommune siden 2015 har vært et godt funksjonelt nivå med følgende målbare mål:

- Alle samleveger skal være i tilstandsklasse «gode» (grønn)
- Maksimalt 20% av boligveier skal være i tilstandsklassene «rød» (dårlig)
- Forfallet på vegnettet øker ikke

Det vil være naturlig, og økonomisk gunstigst, å videreføre tilsvarende strategi for nye Narvik kommune

I perioden 2015-2020 hadde gml Narvik kommune vedtatt både investeringmidler med kr 8 mill pr år, samt en opptrapping av vegvedlikehold (utenom driftsoppgaver) fra 0 til 3 mill. Behovet for vegvedlikehold (utenom driftsoppgaver) i gml Narvik er 8 mill etter avsluttet investering hvis målsettingen på maksimalt 20% i rød sone skulle opprettholdes videre framover

Utviklingen for vegnettet neste 10 år uten tilførsel av større økonomiske midler utover dagens budsjettnivå er meget alarmerende for nye Narvik kommune

Med dagens budsjettnivå videre framover i 10 år får vi en drastisk økning i andelen veier i rød

sone. Gml Narvik øker fra 37% til 65 % av vegnettet i rød sone på 10 år. Gml Ballangen/Tysfjord øst øker fra 63% til 93% av vegnettet i rød sone på 10 år

Status og utfordringer er så store vedr vegnett i en ny Narvik kommune at en i et økonomisk realistisk perspektiv anbefales å se langsiktig over 2 økonomiplanperioder (8 år)

Det skisseres 2 alternativer med konsekvenser

1. Videreføring strategi med maksimalt 20% veier i rød sone om 10 år. Nye Narvik kommune velger å videreføre strategien med om 10 år maks 20% av veier i rød sone, herav alle samleveier/hovedveier i grønn sone. Investeringskostnaden utover dagens nivå er 80 mill kroner noe som tilsvarer en investering på kr 10 mill pr år i 8 år.
2. 40% veier i rød sone om 10år, inkl også samleveier/hovedveier. Nye Narvik velger ikke å videreføre strategi fra gml Narvik kommune. Kostnaden utover dagens nivå er 60 mill kroner, noe som tilsvarer en investering på kr 7,5 millioner pr år i 8 år. Denne andelen veier i rød sone er høy med høy risiko for løpende høye akutte uforutsette økonomiske utgifter

Konsekvens med å ikke iverksette tiltak medfører at kommunen om f.eks 10 år måtte investere i sum betydelig større kostnader i vegnettet enn summen av dette tiltaket i 10 år, for å holde samme nivå. Gjennomføres ikke tiltaket vil kommunen snarlig komme i en situasjon hvor dets ansvarsforhold opp mot uaktsomhet vil bli vurdert

Deler av vegnettet er av slik tilstand at i kommende 2 planperioder kan deler av behovet for økning i budsjett defineres inn under investeringstiltak. Uavhengig av investering er det viktig at man gjør en gradvis oppjustering av vedlikeholdsmidler i takt med investeringen, slik at forfall ikke starter opp igjen på investert kapital

Hvordan og hvor midlene benyttes vil være en årlig helhetlig vurdering av enheten sett opp mot flere parametre, som f.eks kost/nytte, trafikkmengde, sikkerhet osv. Det er kontinuerlig en vurdering med hensyn på optimalisering og leveranse av best volum og kvalitet for hver bevilget krone.

Enheten har i 2019 og vil i 2020 få nye oppgaver og vegnett som vil medføre større økonomisk utgiftsnivå. Her nevnes overtakelse nye infrastruktur Narvikfjellet kr 448.000, ny Frydenlundforbindelse/tunnel kr 270.000, økt støvforebygging Narvik sentrum kr 350.000. Tiltakene er beskrevet nærmere i tiltaksoversikten.

6.5.4 Eiendom

6.5.4.1 Innledning

Eiendomsforvaltning i Narvik kommune utfører tjenester på kommunale formålsbygg i henhold til vedtatt tjenesteleveranseavtale. Tjenestene leveres på følgende ansvarsområder forvaltning, drift/vedlikehold, renhold og prosjekt.

Forvaltning har ansvar for grunneier funksjonen i Narvik kommune, alle avtaler/leieavtaler til Eiendomsforvaltningen. Ansvar for å organisering og utleie av kommunale bygg og idrettsanlegg samt opplæring i brannvern for alle brukere av kommunens bygg.

Forvaltning er også ansvarlig for oppfølging, fornying/utvikling og drift av eiendomsforvaltningens datasystemer.

Drift/vedlikehold har som hovedoppgave å sørge for løpende drift og vedlikehold av alle kommunens formålsbygg, herunder sørge for teknisk infrastruktur i byggene som ventilasjon, varme, elektrisitet og vann. Avdelingen samarbeider med Prosjekt i forbindelse med å definere større vedlikeholdsoppgaver.

Drift/vedlikehold har også ansvar for kommunens to bassenger med tilhørende badevakter og

teknisk drift av anleggene.

Det utføres renhold i alle kommunale bygg foruten institusjonene og UH-tjenesten. I tillegg utføres renhold for Narvik Vann KF, Narvik Havn KF og Ofoten Brann IKS. Brukerne er alle ansatte og brukerne av bygg, eks institusjoner.

Prosjekt gjennomfører utvikling og renovering av kommunale formålsbygg. Avdelingen har pt en ansatt og leier inn prosjektledere gjennom rammeavtale for å gjennomføre prosjektene.

6.5.4.2 Nøkkeltall

	Narvik 2017	Narvik 2018	Harstad	Ballangen	Tysfjord	Nordland	Kostragrp 11
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning, i prosent av samlede netto driftsutgifter	7,7%	8,0%	9,5%	10,5%	7,0%	8,6%	8,2%
Samlet areal på administrasjonslokaler i kvadratmeter per innbygger	0,8	0,8	0,3	0,7	0,9	0,7	0,6
Samlet areal på formålsbyggene kommunen eier i kvadratmeter per innbygger	5,0	5,0	5,6	6,4	6,9	5,9	5,4
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunal forvaltning av eiendommer per kvadratmeter	72	65	74	0	31	40	55
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter	51	31	96	110	70	95	82

Kostraindikatorene for kommunens eiendomsforvaltning viser at 8% av netto disponible midler går til dette formålet, ev svak økning fra 2017 men noe mindre enn andre kommuner og kan forklares med at areal på formålsbyggene er mindre. Netto driftsutgifter ligger under andre kommuners mens forvaltningsutgiftene er høyere. Tabellen viser at utgifter til vedlikehold pr. kvadratmeter bygg er langt lavere enn for andre kommuner mens driftskostnadene ligger på nivå med andre kommuner.

6.5.4.3 Status og utfordringer

Skolebygg

Narvik kommune eier i dag 34687 m2 skolebygg som vil øke til 43046 m2 etter at nye Narvik ungdomsskole blir tatt i bruk i 2020, Ballangen 7618 m2 og Tysfjord 3000 m2. Dette utgjør til sammen for nye Narvik kommune 53664 m2. Dette betyr at Narvik kommune i 2020 vil ha et relativt høyt arealbruk pr elev. Noen av disse arealer er tatt ut av den daglige drift/ ikke tilgjengelig for bruk, men krever strøm og tilsyn.

For uten nye Narvik ungdomsskole og Skistua skole så er skolebyggene i hovedsak gamle og dårlig vedlikeholdt over tid. Det medfører et stort vedlikeholdsetterslep og store renoveringsbehov i de kommende år. Enkelte skoler er i så dårlig stand at deler av bygningsmassen er stengt eller kan påventes å bli stengt i løpet av kommende økonomiplanperiode. Noe som på kort sikt vil medføre store investeringsbehov på renovering av skoler. Som eksempel kan nevnes Håkvik skole hvor brakka ble stengt i sommeren 2019 og mellomtrinnet på Ankenes skole. Skolebygget som huser mellomtrinnet har et anslått renoveringsbehov på 42 MNOK i løpet av de nærmeste årene.

Som beskrevet har Narvik kommune et høyt arealbruk pr elev. Det har tidligere vært antatt at det er mulig å redusere areal skolebygg med i størrelsesorden 10-12000 m2. Dette vil kunne gi betydelige økonomiske besparelser innen bygningsdrift, samt et økonomisk potensial knyttet til bemanning i tjenesten. En slik reduksjon er ikke mulig uten at skolestrukturen endres og at skoler legges ned helt eller delvis. Nye Narvik ungdomsskole bygges for 600 elever og vil ikke være fullt utnyttet ved skolestart 2020.

Barnehagebygg

Barnehagebygg Narvik kommune har i dag ingen store overskuddsarealer knyttet til barnehager i daglig drift. Dette med unntak av Bjerkvik barnehage som per tid har noe ledig

kapasitet med hensyn til arealutnyttelse. Villaveien barnehage er tatt ut av drift og selges i 2019. Det er gjennomført tilstandsanalyse på barnehage i gamle Narvik kommune, men dette er ikke gjennomført i Ballangen og Kjøpsvik. Tilstandsanalysen viser et relativt stort vedlikeholdsetterslep i Narvik og tilbakemeldinger fra Ballangen og Kjøpsvik tilsier at standarden ikke er noe bedre der. Barnehagen i Kjøpsvik og en i Narvik har stort behov for renovering/nybygg i løpet av de nærmeste årene.

Helse- og omsorgsbygg

Det er også avdekket at det er et potensial for arealeffektivisering også innenfor denne delen av bygningsporteføljen. Narvik gamle sykehjem var delvis tatt ut av drift og lå lenge ute for salg uten at bygget ble solgt og kunne realiseres. Bygget er nå delvis i bruk, men det står store arealer ledige som ikke er benyttet. Bygget har en relativt lav bygningsteknisk standard og det er brukt betydelige midler de senere år for å kunne sikre driften ved bygget. Narvik kommune har under planlegging et nytt helsehus i samarbeid med UNN. Det gamle sykehjemmet skal avhendes snarest og senest når nytt helsehus står ferdig.

Administrasjonsbygg

Narvik kommune har flere administrasjonsbygg i sin portefølje. Narvik rådhus er nylig rehabilitert og fremstår som moderne og tidsriktig i sin form. Den nye kommunen vil også ha administrasjonsbygg i Ballangen og Kjøpsvik. Disse byggene har mangler som må utbedres i løpet av de kommende årene. I forbindelse med utvikling av ny brannstasjon i Narvik ble Teknologiveien 2A kjøpt fra Nordkraft AS. Kommunen er nå i gang med å planlegge bruken av bygget og i løpet av 2020 vil bygget være 100 % utnyttet. Det knyttes imidlertid store etterslep på vedlikehold til Teknisk rådhus. Narvik kommune selger E-verksbygget i 2019 og planlegger salg av Teknisk rådhus snarest og senest når ny brannstasjon står ferdig.

Idrettsbygg

Narvik kommune har i dag to svømmehaller, idrettshall på Ankenes, Idrettens hus-gymsal og Narvik stadion i sin portefølje. I tillegg så kommer det en flerbrukshall og turnhall i forbindelse med byggingen av ny ungdomsskole i Narvik. Idrettens hus er under ferdigstilling etter en større, men dog begrenset rehabilitering. Det er påkrevd med ytterligere rehabilitering de nærmeste årene for å kunne sikre driften ved bygget. Svømmehallen i Bjerkvik er delvis rehabilitert siste år, men det er også her påkrevd med ytterligere rehabilitering de neste årene, hvis driften skal fortsette. Taket på idrettshallen på Ankenes er nylig rehabilitert. Narvik stadion - hovedbane og friidrettsbane er rehabilitert siste år. I Ballangen har man en relativt ny svømmehall. Ellers er idrettsbyggene i Ballangen og Kjøpsvik til dels organisert i andre selskapsformer og det jobbes fortløpende med å få en oversikt over tilstand.

Narvik kommune opplever negativ befolkningsvekst. Kommuneøkonomien er under press og kravene til velferdstjenestene er i rask endring. Etterslepet knyttet til vedlikehold på kommunens formålsbygg er betydelig og øker i stadig raskere i omfang.

Eiendomsvirksomheten er sentral i Narvik kommunens produksjon av velferdstjenester og i samfunnsutviklingen. Det vil gjennom å skaffe riktige og effektive lokaler gjennom forvaltning og utvikling av fast eiendom være mulig å bidra til verdiskapning.

Gamle Narvik kommune har tidligere vedtatt at eiendommer som skal benyttes langsiktig av kommunens kjernevirksomheter/ formålsbygg skal eies av kommunen. Det forutsettes at dette prinsipp fortsatt gjelder inn i ny kommune. Det samme gjelder prinsippet om at kommunale bygg som ikke lengre trenges i tjenesteproduksjonen selges til Narvikgården for videreutvikling eller eksternt salg.

Som følge av for liten innsats til drift og verdibevarende vedlikehold over tid, har Narvik kommune akkumulert et vedlikeholdsetterslep som har ført til behov for innsats til å løfte

byggningsmassens tilstand.

6.5.4.4 Økonomiske tiltak

Nye Narvik kommune er i de kommende år avhengig av besparelser i driften for å kunne levere budsjett i balanse. Areal er en direkte driver av kostnader til investering, forvaltning, drift og vedlikehold, og den største energi- og klima-faktoren. Redusert bruk av bygningsareal vil gi mulighet for å redusere driftsutgifter eller å dreie bruken av midler til andre formål.

Arealeffektivisering er tiltak som fører til bedre utnyttelse av eksisterende arealer og dermed lavere arealforbruk pr. ansatt og bruker (elev, klient, kunde). Sambruk av arealer for flere virksomheter, bedring av logistikk eller samhandel mellom flere forvaltere gir effektivisering. Narvik kommune har gjennom de senere år gjort flere forsøk på å bli mer arealeffektiv. Dette har ikke lyktes. Det skyldes blant annet at en har anskaffet nye selveide og innleide arealer uten at det i tilstrekkelig grad er blitt tatt ut arealer fra bygningsporteføljen.

En forutsetning for å kunne lykkes i å redusere arealbruken i kommunalt eid bygningsmasse er overordnede føringer på hvordan og hvor kommunen skal utføre tjenester til innbyggerne. Det må vedtas en struktur på hvordan skolestrukturen skal vær, hvor kommunen skal ha helsebygg og idrettsbygg. Listen er ikke uttømmende, men det er viktig at disse overordnede føringene er på plass, før en bestemmer hvilke bygg som skal ut av porteføljen. Om dette blir gjort i rette rekkefølge så er sjansen for å lykkes med arealeffektivisering stor.

I løpet av kommende økonomiplanperiode vil Narvik kommune ta i bruk flere nye bygg som er godt tilpasset fremtidig befolkningsstruktur og som gir muligheter til fristille andre mindre egnede bygg. Følgende bygg er aktuelle for utfasing/salg i løpet av kommende planperiode:

- E-verksbygget, selges i 2019
- Villaveien barnehage, selges i 2019
- Villaveien skole, avventer salg/annen løsning inntil valg av løsning for ny barneskole er vedtatt
- Salg av Teknisk rådhus
- Salg av Narvik sykehjem
- Salg av Framnes ungdomsskole

Listen er ikke uttømmende og det vil komme til flere bygg etter nye Narvik kommune er etablert og vi får på plass overordnede føringer på tjenesteproduksjonen. Den største strategiske utfordringen for kommunens eiendomsforvaltningen er å tilpasse kommunens bygningsmasse/areal til de behov tjenesteproduksjonen vil ha behov for på lang sikt. Arbeidet med dette fortsetter i kommende planperiode.

6.5.5 Næring

6.5.5.1 Innledning

Narvik Kommune vil fra 1.januar 2020 stå midt i en demografisk, med tilhørende økonomisk utfordring. Det må derfor fortsatt arbeides aktivt med sikring av eksisterende og etablering av nye arbeidsplasser.

Denne utfordringen ble gitt stor tverrpolitisk fokus i valgkampen 2019 og utgjør en politisk plattform for den nye kommunens drift i årene som kommer.

Futurum AS er eid 100% av Narvik Kommune og er kommunens næringsavdeling. Daglig leder av Futurum er kommunens næringssjef. Vedtatt Strategisk Næringsplan 2018 - 2022 for Ofoten skal tilpasses den nye kommunes næringsmessige fortrinn og utfordringer.

Næringsplanen vil være kommunens og derved Futurums aktivitetsmessige plattform. Med bakgrunn i Næringsplanen skal det utarbeides årlige handlingsplaner med underliggende

bydels-/distriktsstrategier.

Futurum skal koordinere og sikre samhandling mellom de kommunalt eide selskaper som utøver næringsutvikling og Futurum skal fortløpende rapportere framdrift til kommunal og politiske ledelse.

Futurum

Futurum vil bli styrket med en stilling, til totalt 5 ansatte, 4,8 årsverk. Det legges opp til ukentlige kontordager i Tysfjord og Ballangen. Omkring Futurum i Næringslivets Hus i Narvik er det etablert en arena for næringsutvikling som ytterligere skal utvikles. Selskapet ivaretar kommunens førstelinjetjeneste og har etablert egen kompetanse relatert til Forsvarets satsing i Ofoten og Blå Næringer. Når det gjelder andre strategiske satsingsområder som Transport og Logistikk, Reiseliv og Energi så samhandles det med henholdsvis med Narvik Havn, Visit Narvik, Nordkraft og Ballangen Energi.

Med en leveranse i samsvar med 2019 og med tillegg av oppgaver som følge av ny kommune beregnes tjenestekjøpet til totalt 5,5 mill. som finansieres over Næringsfondet.

Visit Narvik

Reiseliv er et av satsingsområdene i Strategisk Næringsplan og Visit Narvik er kommunens operative aktør innenfor fokusområdet i samsvar med kommunens planer for økt aktivitet, økt bosetning og utvikling.

Selskapet ivaretar kommunens turistinformasjon og planlegger gjennomføring av Turistkontor Autorisasjon kl. 1 i Narvik og Autorisasjon klasse 2 i Ballangen og Kjøpsvik. Dette til en beregnet kostnad på 2, 6 mill.

I tillegg skal Visit Narvik utvikle og markedsføre Narvik kommune som reisemål for turister i inn- og utland tilsvarende et tjenestekjøp beregnet til 900.000,- årlig.

Visit Narvik har søkt kommunen om en årlig markedsavtale på kr. 750.000,- i tillegg til tjenestekjøpsavtale til turistkontoret på kr 1.000.000,-. Reiseliv er et av satsingsområdene i Strategisk Næringsplan og søknaden er således helt i samsvar med planen.

Hålogalandsrådet

Fra og med 1.januar 2020 er Ofoten Regionråd og Sør Troms Regionråd slått sammen i det nye Hålogalandsrådet. Hålogalandsrådet skal være en samfunnsutviklingsaktør som skal legge til rette for regional samfunnsutvikling gjennom politisk påvirkning. Dette indikerer ikke direkte operativ næringsutvikling og i den grad det utspringer utviklingsprosjekter fra Hålogalandsrådet må dette finansieres i hvert enkelt tilfelle i likhet med andre prosjekter.

Næringsfondet

Narvik Kommunes næringsfond for 2020 beregnes til totalt 11 288 333. I 2019 utgjorde gamle Narvik Kommunes fond for infrastruktur og næringsutvikling totalt 8.155.000. Fondet saksbehandles og innvilges i samsvar med føring gitt i Strategisk Næringsplan

Tilførsel av Ballangen Kommunes næringsfond vil pr. 1.1.2020 utgjøre en beholdning på 4 mill. med tillegg av årlig tilførsel på 1,8 mill. Eventuelle konsesjonsavgifter i tidligere Tysfjord kommune vil inngå og styrke avsetning til tiltak relatert til gjennomføring av strategisk næringsplan. Det foreslås at Ballangen Kommunes beholdning på 4 mill. fordeles over den nye kommunens tre første driftsår med henholdsvis 1.333.333 årlig.

Fondet foreslås følgelig disponert slik for 2020

Næringsfond 2020	Vedtak
Formål	2020
Futurum	5 500 000
Turistkontoret	2 600 000
Regional og kommunal lobbyring, herunder Hålogalandsrådet	700 000
Visit Narvik - markedsarbeid	900 000
Tiltak relatert til gjennomføring av Strategisk næringsplan	608 333
Miljøfyrtårn	30 000
Tilskudd	
Stiftelsen Vinterfestuka	460 000
Narviksenteret	200 000
LVK- Landsforeningen for vasskraftkommuner	200 000
Etablerte avtaler i Ballangen kommune	90 000
Sum utbetalinger	11 288 333
Inntekter	
LKAB infrastruktur & næringsfond	-620 000
Avsatt konsesjonsavg. Narvik kommune Statkraft	-5 576 000
Avsatt konsesjonsavg. Narvik kommune Nordkraft	-1 959 000
Avsatt konsesjonsavgifter Tysfjord kommune	
Avsatt konsesjonsavgifter Ballangen	-1 800 000
Inngående beholdning næringsfond i Ballangen kommune	-1 333 333
Sum inntekter	-11 288 333

6.5.6 Økonomiske tiltak

Fellesnemndas grunnlag					
Kommunalområde: Plan, næring, kultur, teknisk	2020	2021	2022	2023	Totalt 2020-23
Valgte utfordringer	10 488 000	4 988 000	7 288 000	8 688 000	29 660 000
Valgte nedtrekk	- 2 375 000	- 2 375 000	- 2 375 000	- 2 375 000	- 9 500 000
Netto, valgte	8 113 000	2 613 000	4 913 000	6 313 000	20 160 000
Bevilget ramme	159 427 874	153 927 874	156 227 874	157 627 874	627 211 496

Det settes av kr 1,5 millioner til retaksering i den Nye kommunen i 2020. Bevilgningen avsettes parallelt med at det skal utredes hvilket takstgrunnlag nye Narvik skal benyttes som felles takstgrunnlag fra 2021.

Budsjettbevilgning til sektor eiendom foreslås noe styrket til energikostnader, avgifter og vedlikehold. Budsjettbevilgning til veg og park økes som følge av overtakelse av nye veier.

7 Vedlegg

- Valgte tiltak i budsjett 2020 - 2023
- Ikke valgte tiltak i budsjett 2020-2023
- Gebyrregulativ
- Søknader tilskudd